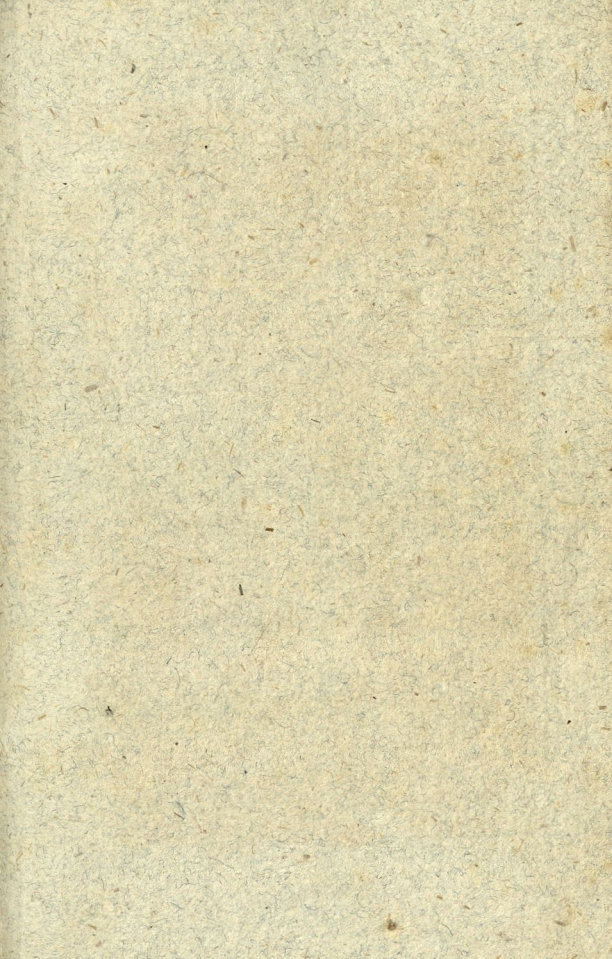

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

13058

✓ 13058. II. C. 4. 1. R.

13058

DOBER NAUK

ALI

KRATKO PODUZHENJE

SE

zhafne in vezhne nesrezhe
obvarvati.

Spisal in na svetlobo dal

Janes Ziegler

duhoven ljublanske jetnifhnize.

V' LJUBLANI,

natisnil Joshef Blasnik, 1832.

*Na prodaj per Janesu Klemensu,
bukvovesu.*

V' natis tih bukviz so milostljivi
FIRŠT
GO,SPOD GO,SPOD
ANTON ALOJS,
Ljublanski škof

9 dan Sushza 1832 dovoljili.

1N=03000 7438

I.

Skerb sa svelizhanje.

Vfaktorimu zhloveku je potrebno vezhkrat premisliti: Sakaj ga je Bog vstvaril. Bog je zhloveka vstvaril, de bi njega sposnal, ljubil, molil, nje-mu flushil in de bi vekomej svelizhan bil. Vezhno svelizhanje je tedaj nashi namen, tisto dosezhi more nashe nar pervo opravilo in nar vezhi skerb biti. Na temu svetu nima-mo stanovitniga stanovanja, ampak le prihodniga ishemo, le v' nebesih nam je perpravljeno frezhno vezhno pre-bivalshe, tode saflushiti jo moremo

to vezhno frezho s' lepim svetim shivlenjam in s' dobrimi deli. De bi svelizhanje loshej saflushili nam Bog daja vedno mnogih lepih perloshnost, kterih ne smemo samuditi in jih v' nemar pufhati, kir, zhe si jih v' prid ne obernemo smo nerodovitne drevesa, ki bodo posekane in v' ogenj ver-shene.

gob Dobro vemo, kako potrebno je sa svelizhanje fkerbeti, in vender to fkerb le radi v' nemar pufhamo, vfaka rezh naf vezh fkerbi kakor svelizhanje. Shaloftno je viditi toliko kristjanov, kteri sa svoje svelizhanje ne le nobene fkerbi nimajo, ampak she na tisto misliti nozhejo, in shive kakor shvina, ki pameti nima. O kakishna nespamet je to! Mi bi tistiga neumniga imenovali, kteri flishti ino sve, de bo v' kratkim pravdo,

ino s' njo zelo svoje premoshenje
 sgubil, in v' tako revshno prishel
 de bo od hudiga konz jemati mogel;
 pa bi sraven vesel in dobre volje
 bil. She bolj neumen je tisti, kateri
 tolikokrat flishti in dobro vé, de bo
 s' nerodnim sadershanjam, s' hudo-
 bnim shivlenjam v' vezhno revshino
 prishel, pa ga to nizh ne fkerbi she
 vesel in dobre volje je.

Takih neumneshov je grosno ve-
 liko na sveti, kateri sa svoje svelizha-
 nje zelo nizh ne fkerbijo. Sa vsako
 rezh imajó zhasa sadošti, sa nebefa
 fkerbeti ga nikoli nimajo. Sadošti zha-
 sa imajo hishe sidati, polje obdelvati,
 kupzhovati, sa jéd, pijazho in sa o-
 bleko fkerbeti; sa dusho fkerbeti jim
 vedno zhasa smankuje. Taki svoje du-
 she sovrashijo, kir le sa truplo fker-
 be, dusho pa v' revshni pustijo.

Kristijan! nikar ne bodi vender tak grosni sovrashnik svoje dushe. Pomisli, koliko je Jesus Kristus preterpel, v' grosnih martrah na krishu umerl, de bi tvojo dusho svelizhal; ti pa jo hozhesh sdaj radovoljno pogubiti. Uzhi se od nashih sprednikov prvih marternikov: glej kako so sa svelizhanje fkerbeli, rajshi so nar strashnejshi martre preterpeli, kakor de bi bili véro, in s' véro dushe sgubili. Uzhi se od nekdamnih spokornikov, kateri so v' ozhitni pokori svoje meso krishali, in v' samotnih krajih nozh ino dan sa dusho fkerbeli.

Tode ni sadoosti na svelizhanje svoje dushe le v' zhasih misliti, potem pa zhas le v' druge posvetne opravila obrazhati, in zhasniga veselja iskati, ampak fkerb sa svelizhanje more stanovitna biti.

Nefrézhen je tisti, kter ima per svojih posvetnih opravilih veliko dobizhka, sraven pa samudi sa svelizhanje fkerbeti. Kaj pomaga zhloveku, ako bi zel svét dobil, svojo dusho pa vekomej pogubil. Na svétu se da vsaka fhkoda in nesrezha popraviti, zhe pa zhlovek dusho sgubi, je nesrezha tako velika, de se ne da nikdar vezh popraviti. Ta nesrezha se sna kmalo pergoditi, zhe je zhlovek len, nemarn, in tako rekozh saspan v' fkerbi sa svoje svelizhanje. Sato nam je Jesus rekel zhuti vsako uro, in te nar potrebnejshi fkerbi nikoli ne is nemar pustiti. Bati se nam je gotovo vezhne nesrezhe, zhe bomo v' fkerbi sa svojo dusho saspani. Prerok Jonas je spal, ki so brodniki v' barki zhesnj svet derskali, ino fsklenili ga v' morje vrezhi. Samson je spal, ka-

der so Filistejzi zhes-nj pergrumeli, ni se jim vezh mogel braniti. — Ljudje so spali, kader je sovrashen zhlovek prishel, in lulko na njivo sjal. Ali naf ne uzhi to, de ne smemo nikoli bres fkerbi biti, ampak vedno zhuti, in sa svelizhanje fkerbeti, de se vezhne nesrezhe obvarjemo.

Tudi tisti, kateri meni de je sa svelizhanje she veliko storil, ne sme biti bres fkerbi, kakor de bi mu nebefa ne mogle oditi, ne sme nehati sa nebefa se truditi. Kakor kupez, zhe je tudi she veliko perkupzhoval, ne neha kupzhovati, tako more kristjan dokler je shiv sa nebefa delati. S. Pavel pravi: „Kdor meni de stoji, naj varje de ne pade.“ Zhlovek je vedno v' nevarnosti. S. Peter Apostel je greshil, ki je v' nevarno drushbo prishel. Sam pogled je Davida ver-

gel v' grosno pregreho. Lotova shena se je nepotrebno osirala, nefrezha jo je dofhla. To naf uzhi kako fkerbni moremo biti, ino vsako minuto svojiga shivlenja prav oberniti. S. Gregor pravi: Kader je vezhnost v' nevarnosti, takrat ni zhlovek nikoli sadofti varn.

Sdajni zhas prav obrazhati.

Kristjan! varuj se sdajni zhas, ki ti ga Bog da po nemarnim sapraviti, in v' lenobi ga sgubiti; misli de zhas, ktéri je sa te minul, ne bo nikdar vezh nasaj prishel. Vsaka ura, ktero sgubish, je sa-te sa vselej sgublena, nikoli vezh je ne bo nasaj. Kaj ne! ko bi ti imel taki shlahten kamen, kteri bi bil toliko vreden, de bi lahko s' njim veliko grafhino, ali

zelo deshelo kupil, kako skerbno bi ga varval, ino gledal de bi ga ne sgubil. Drugazh bolj shlahten je zhas, ki ti ga je Bog dal, de samoresh s' njim nebesa kupiti. Koliko skerb moresh tedaj imeti, de ga ne sgubish, kir s' njim snash vezhno frezho sgubiti. Kako neumno ravnajo tisti, ki toliko shlahtniga zhasa, kteriga bi sa svelizhanje svoje dushe oberniti imeli, v' lenobi, v' jigrach, v' norzhijah, v' pravdah stratjo, v' pojednah, v' pijanzhvanju in v' plesih sgubijo, sraven pa ne mislijo, de so vsako uro blishej smerti. Smert se nam vsak dan veliko stopinjo perblisha. — Kaj bomo rekli od takih kristjanov, kteri, zhe le kake ure po svojih shelah tovarshije nimajo, se pertoshijo, de njim je dolg zhas, ino pravijo, de se od dolgiga zhasa nevedo kam djati?

O! de bi se taki pazh spomnili, kteri v' neumnostih kratkiga zhasa ishejo, de njim ga bo morebiti v' kratkim smankalo, ino de s' tim, kir sblahnten zhas tako po nemarnim tratijo, bodo Boga sa vselej sgubili. Nobena sguba ni tako strasbna ino shalostna, kakor sguba zhasa, kir se nikoli vezh popraviti ne da, ino ta shkoda bo vsa ziga pogubleniga v' peklu filno teshala. — Sveti uzheniki nam povedo, de pogublениh v' pekleniskimu bresnu nobena rezh tako mozno ne pezhe, kakor ta, de so zhas po nemarnim sapravili, Boga sgubili, in v' vezhno nefrezho prishli, kir bi bili lahko svelizhani, ko bi bili zhas prav obrazhali. O mi nefrezhni neumneshi! vpijejo pogublени v' pekleniskimu bresnu, v' neismerjenih martrah in bolezhinah: Koliko lepiga zhasa smo

imeli na svetu; lahko bi bili sa dušho fkerbeli, lahko bi bili svelizhani, lahko bi se v' nebefih f' svetniki vekomaj veselili, pa zhaš smo sgubili, ga v' prasnih norzhijah, v' posvetnih jigrazah napravili, na vezhnošt nismo mislili, ino sdaj oh — sdaj moremo tukaj vezhno goreti, bres upanja kdaj is tega strašhniga kraja refheni biti. O! ko bi nam bilo dano she enkrat na svet priti, in od konza shiveti sazheti, kako drugazhi bi hotli zhaš obrazhati, ja ne minute bi ne samudili Bogu flushiti, sa svelizhanje fkerbeti. Tode vse te njih shele ino sdihtvanje so sastojn, oni so samudili zhaš boshje milosti, sato bodo na vezhne zhaše zhutili tesho boshje roke, ojstre boshje pravize. Nikar tedaj ne samudi lepiga zhasa, de se ne bosh vekomaj kefal; fkerbi sa dušho, in de-

laj sa svelizhanje dokler je dan, dokler ti sveti luzh gnade boshje, kir kmalo bo prishla nozh, ino v' tamoti ne bosh mogel nizh dobriga storiti. —

Ne sanafhaj se na prihoden zhas, misli de shtete so ure nashiga shivlenja, in ne ene ne moresh perdjati. Hitro pretezhejo dnevi, ki jih imamo sa svelizhanje skerbeti, pravi f. Bernard, ino nihzhe ne misli na nje. Zhe si pretezhen zhas po nemarnim sapravit, saj prizhijozhiga prav obrazhaj, de namestish, kar si samudil, ino popravisht kar si pregreshtil. Ref je, de sgubleniga zhafa nish v' stanu vezh nasaj perklizati, vender samoresh to sgubo nekoliko "popraviti.

Popotnik, kteri se je na poti samudil ino sad ostal, se peha, bolj hitro hodi, de perhiti, kar je samudil,

in de o pravim zhasu pride, kamer se je namenil. — Delavz, ktir je kaj dela samudil, se po tem bolj trudi, bolj pridno dela, de perdobi kar je f' samudo sgubil. Ravn tako ravnaj tud ti, kir si morebiti veliko lepiga zhasa sgubil, veliko lepih perloshnost, sa nebesa kaj dobriga storiti, v' nemar pustil. Sazhni sdaj bolj hitro hoditi po poti prot nebesam, bolj pridno delaj in se sa svelizhanje pehaj. Ne samudi nobene perloshnosti s' ktero ti Bog svojo gnado ponuja, tako samoresh sgubleno boshjo prijasnost supet nasaj dobiti. Tode te skerbi od dne do dne vezh ne odlashaj, kir ne vesh sadne ure, ampak rezi kakor je rekel nekdej s. Augushtin: „Ne jutro, ampak prezej danf hozhem sazheti.“

Zhe fi she vezh let svojiga shiv-
lenja v' gerdobijah ino pregrehah sa-
pravil; zhe fi vezh zhafa namesti Bo-
gu, hudizhu flushil, sdaj nehaj, she
je zhaf, in te ure kar jih imafh
she shiveti s' resnizhnim poboljšha-
njam Bogu daruj, v' njegovo milost
in v' njegovo neskonzhno usmilenje
saupaj. — On dobrotliv, vsmileni Bog,
ponishniga shalostniga serza ne sani-
zhuje.

II.

Koliko shkodo nam
greh naredi.

Vfaki zhlovek se nesrezhe boji, in se shkode ogne zhe se le more. Zhe se pa sadoſti ni varval, ino pride v' veliko shkodo, kako shaloſten in po-bit je. Poſebno ga takrat nar huje pezhe, kader ſposna, de bi ſe bil shkode lahko obvarval, nesrezhi lahko ſe ognil, ko bi ſi bil le kolkaj persadel. Le poglejmo baratavza, kter je per ſvoji kupzhii v' shkodo priſhel, ino vſe premoſhenje, kar je vezh zhaſa ſ' teſhkim trudam, in ve-

likim fkerbmi perdobil, na enkrat sgubil; pa vé, de je tega sam kriv, de je v' nesrezho prishel ali savoljo nerodnosti, ali pa savoljo lenobe. O! kako sdaj shaluje ino sdihuje. Koliko jih je bilo she takih na svetu, kteri so savoljo posvetne fhkode, ali savoljo kake nesrezhe obupali ali szagali, in sami sebi shivljenje vseli. —

Vender vse fhkode in nesrezhe zeliga sveta niso nizh proti fhkodi, ki nam jo greh stori. Pa kako je to, de so v' sdajnih zhasih ljudje tako neobzhutlivi, de per posvetnih fhkodah bres konza shalujejo, in se ho-zhejo konzhati; narvezhi in nar-strashnejshi fhkode pa, ki njim jo greh naredi ne porajtajo, ino sravn so she veseli in dobre volje. To nam kashe slepoto sdajniga spazheniga sveta. —

Sdajni kristjani, per toliko lepih naukih per toliko skerbniemu opominvanju, s' katerim si duhovni pastirji persadevajo kershanske dushe od vezhne nefrezhe obvarvati so slepi, kakor nekdažno judovsko ljudstvo. Oni ne vidijo ali viditi nozhjo nevarnosti, v' ktero jih greh perpravi. So neobzhutlivi, de ne zhutijo shkode, ko njim je greh naredi.

Greh le po imenu posnajo, ga vezhkrat v' mislih imajo, dobro vedo, kako skerbno se ga je treba varvati, vender malo malo jih je, kateri bi v' shivo zhutili, koliko nam greh shkodva, sato se ga tako malo varjejo. —

O! de bi vsak kristjan saj te tri rezhi vezhkrat premislil. De zhlovek s' greham sgubi: 1) Gnado boshjo. 2) Sgubi svojo dusho. 3) Sgubi Boga.

1) Nimamo ga na svetu vezhiga ino shlahtnejshiga daru od Boga, kakor je njegova sveta gnada. S' njo je narbolj reven ino fromashki zhlovek bogat. Bres nje je narbogatejshi velik fromak. Le gnada boshja nastori boshje prijatle, in nam upanje v' nebesa priti daja. O! ko bi zhlovek le to premislil, kaj je to — per Bogu v' sameri — njegovi sovrashnik biti, kako vstrashiti bi se mogel, in do konza shalosten biti. Zhlovek se zhloveku boji sameriti, posebno takim kterih se boji, ali pa od nih kaj upa. Bogu pa se ne boji sameriti, od kteriga vse dobrote imamo. Otrok je shalosten, zhe je per ozhetu v' sameri, kristjan pa je vesel, desiravno je per nebeshkimu ozhetu v' sameri, in je njegovi velik sovrashnik. Ali ni to shalostno? —

Kader zhlovek gnado boshjo sgubi, s' njo vred vse storjene dobre dela sgubi. Sa to kristjan! vezhkrat premisli: Zhe smerten greh storish ino s' njim gnado boshjo sgubish, vse tvoje molitve, vsi tvoji posti, in darovi, kar si jih revesham rasdelil, vse tvoje vojske ino premagvanje, s' eno besedo: Vse dobre dela, kar si jih storil, sgubijo pred Bogam vso zeno ino vrednost. Ali ni shalofino, zhe pomislish nasaj, kaj si terpel, koliko si prestal svoj shiv dan. Koliko mrasa, vrozhine, pomankanja, revshine, sanizhvanja si preterpel. Vse to so bile dobre, Bogu dopadlive dela, zhe si jih voljno prenesel, in Bogu h' zhasi obernil, so bili shlahtni kamni, s' kterim samoresh nebesa kupiti. Ino sdaj kir si smertno greshil ino gnado boshjo sgubil, vse je prez,

vse je sgubljeno. Bog sa vse to sdaj ne mara, sato kir si njegov sovrashnik. S. Augushtin pravi: Zhlovek! shalujesh, in se ne dasht vtolashtiti, zhe si kaki dnar sgubil, kateri le malo zhasa terpi, obshaluj veliko vezh sgubo svojih dobrih del, kir s' njimi si vse sgubil.

Tode ne le samo dobre dela, kar si jih do sdaj storil, so pred Bogam zeno in vrednost sgubile, ampak dokler si v' boshji sameri, nemoresh nobeniga dobriga dela storiti de bi per Bogu sa-te kaj veljal. Ako bi ti she toliko molil, se postil, ino druge dobre dela delal, dokler si v' grehu, Bogu niso in ne morejo biti vshezh. Kir nimash gnade boshje si boshji sovrashnik, nad sovrashnikam pa Bogu nobena rezh ne dopade. S. Augushtin pravi: Bog ima nad molitujo

greshnika ravn toliko dopadajenja, kakor nad [glasam neumne shivine. Ko bi ti dobre dela vseh svetnikov imel, zhe si jih pa v' greslnim stanu opravi, nizh ti sa nebesa ne pomagajo.

2) S' greham zhlovek dusho sgubi. Kakor huda divja sverina, zhe zhloveka popade, ga rani, rasterga in umori. Ravno tako po duhovno greh nafhi dushi stori, jo rani in umori. Ref je, de dusha nemore umreti, to je, nemore konzhana biti, kir je neumerjozha, po boshji podobu vstvarjena. Kakor je Bog neumerjozh, tako je nafha dusha neumerjozha. Vender zhe dusha zhesnatorniga shivlenja gnade boshje nima, je kakor mertva. Kdor je v' grehih, je k' videsu shiv, v' resnizi pa je mertev,

„Ti imash le ime de shivish pa si mertev.“ Mertev si sa nebefa.

S' greham se zhlovek tako rekozh poshvini. David pravi: Zhlovek je bil v' zhasi pa ni sposnal, je shivel kakor neumna shvina, in se je shvini enakiga storil. Kdo ne bo shalloval savoljo take fhkode, ko nam jo greh naredi.

3) S' greham zhlovek Boga sgubi. Kakor je nashe truplo shivo le tako dolgo, dokler je s' dusho fkleneno, kader se pa dusha is telefa lozhi, je truplo mertvo. Ravn tako je kerfhanfka dusha le tako dolgo shiva, dokler je s' Bogam fklenena.

Boshja gnada naf s' Bogam fklene, greh naf od Boga odlozhi. Kader zhlovek smerten greh stori, Boga sgubi. Bog gresnika sapusti, se

od njega lozhi, in ga pusti v' nesrezhi.

„Strašna nesrezha je Boga sgu-
biti, od Boga odlozhen biti! Le po-
glejmo otroka, kateri svoje staršhe prav
ljubi, zhe ga sadene nesrezha, de se
more od njih lozhiti, de jih more
sapunčiti, in iti v' dalne kraje, kir
ne bo od svojih ljubih staršhov nizh
slishal, nizh svedel, jih nikoli videl,
nikoli s' njimi se pogovarjal. O kako
britko mu je to lozhenje, do konza
je shalosten, serze mu hozhe od sha-
losti pozhati, skorej umreti mu je.
Ravno taka in she drugazh vezhi brit-
kost sa dusho je lozhenje od Boga
dobrotlivga nebeshkiga Ozheta. Dusha
po boshji podobi vstvarjena le po Bo-
gu hrepeni, le h' Bogu hiti, ino s'
njim se skleniti sheli. Smerten greh
pa jo dalej od Boga odtegne, kakor

je semlja od nebes delezh. Kako shaloft déla to dufhi, od Boga odlozheni biti, njegovo prijasnost sgubiti v' njegovi sameri shiveti, in tako se vezhnimu pogubljenju blishati. Isvoljenih svetnikov srezha je to, de so s' Bogam sklenjeni, in de Boga vshivajo bres strahu kdaj vezh ga sgubiti. Pogubljenih nesrézha v' peklu je to, de so od Boga odlozheni, in de so ga sa vselej sgubili.

Grosna nesrézha je Boga sgubiti. Vender she vezh nesrezha je: Kader zhlovek s' gréham Boga sgubi, in ga ta sguba nizh ne fkerbi. Zhe je tako slep, de te nesrézhe ne sposna, in dufhne britkosti ne zhuti. Sato pravi s. Augushtin. Kristjan! kako moresh biti tako neobzhutljiv, de jokash per merlizhu, kteriga je dufha sapustila, sato pa ne jokash, ki je tvojo

dušno Bog sapustil. S. Tomash Akvin pravi: Kako je mogozhe zhloveku kdaj bres skerbi saspati, kateri je v' smertnih grehih, kir je Boga sgubil. Prerok Jeremia pravi: Poslufhaj moje ljudstvo: Tvoje hudobiye te bodo shtrafale, ino tvoja nesvestoba bo zhes te prishla, svediti ino skufti bosh moglo, kako britko in shalofno je Gospoda svojiga Boga sgubiti.

III.

Storjena kriviza se more popraviti.

Veliko se stori krivize na svetu, kako malo pa jih vidimo, de bi hotli storjeno shkodo ino krivizo popraviti. Kako je to, de kristjani té dolshnosti sposnati nezhjo, in raji v' krivizah in v' boshji sameri shivè, kakor de bi vkradeno ali po krivizi dobljeno blago nasaj dali, povernili, in shkodo ali krivizo popravli? Urshah so tega velikrat nekateri nevarni sapeljivi pohujshljivzi, kateri f' tem svojo vést tolashijo, zhe druge v' take gréhe sa-

peljajo, ki jih sami delajo. Grosno nevarni so taki, kir oni se sa modre shitejejo, in tako lohka druge sapeljajo. Taki sapeljivzi pravijo: Sakaj bosh nasaj dajal ali povrazhoval, zhe si ravno po krivizi dobil, de le un ne vé, ki si ga poshkodval, sej se mu nizh ne posna, on shkode nizh ne zhuti, kir she ne vé, de si mu jo storil. — Ali pa pravijo: To je majhina rezh, un je bogat, jes pa sim reven, zhe mu tudi kaj vsamem ali ga ogolfam, mu nisim dolshan povrazhvati? Zhe je pa shkoda velika, pravijo: Kaj bom na to mislil, sej tako nisim nikoli v' stan popraviti kar sim storil krivize, kir je je prevezh. Tako motijo ino slepijo taki sapeljivzi sebe in druge, tako naredijo s' svojim hudobnim jesikam, de kristjani po tem she duhovnim pastirjam, kte-

ri s' velikim ajfram pot resnize uzhe, vérvati nezhjo, in jih sadnizh sanizhujejo, sovrashijo ino preganjajo. Kristjan! ne poslušhaj sapeljivzov, ampak poslušhaj boshje namestnike duhovne pastirje, oni uzhe golo resnizo Jesufov nauk. Ta nas pa uzhi, de krivizhni ne pojdejo v' boshje kraljestvo. S. Augushtin pravi: Ako bi ti toliko solsa zhes svoje gréhe stozhil, kolikor so jih vsi spokorniki stozhili, ne pojdesh v' nebésa, zhe krivizhniga blaga ne povernesh in nasaj ne das. Zhe si shkodo ino krivizo storil, de noben zhlovek sa-njo ne vé, kaj ne vésh de Bog dobro vé, kir pred njim nar manjši stvarze skriti ne moresh. Per sodbi te Bog tudi ne bo vprashal: Ali so drugi ljudje vedili ali ne, de si bil krivizhen. Gorjé ti bo, zhe s' krivizam obloshen pred Boga pridesh.

Sato poverni vse krivizhno blago, daj ga nasaj dokler ga s'he sam dati samorešh, po tem kader umerješh, kdo ga bo sa tabo povrazhoval. Poverni pa pred ko morešh, zhe dalej bošh odlas'hal, teshej bošh povernil, ino zhe bošh le dolgo odlas'hal, nikoli ne bošh storil. Persadevaj si kakor vesh in snas'h toliko perdobiti, de povernesh kar si dolshan. Zhe tudi s' tim, ko povernesh, v' revshno in poman'kanje pridešh, vse rajshi terpi, kakor de bi tamkaj v' peklen'skim ognju terpeti mogel. Zhe ne morešh poverniti vsiga, do zhistiga, poverni saj nekaj, kolikor morešh. Zhe pa prav nizh ne morešh, bodi vedno perpravlj'en poverniti kader bošh mogel, in moli sa tiste, ki si jih poshkodoval.

Varuj se, shkode ali krivize storiti, komur si bodi, in misli, de kri-

vizhno blago nizh ne sda. En sam krivizhen krajzer deset pravizhnih vje. Zhe premoshenja kaj po smerti sapustish, tud otrokam ne bo teknilo, zhe je krivizhno, in bo tebi ino tvojim otrokam shkodovalo. Ne bodi lakomen ptujga blaga, kir lakomen zhlovek se pazh teshko popravi, teshko bo svelizhan. Jesuf je Petra s' samim pogledam spreobernal, de je zhes svojo pregrého grenke solse tozhil. Magdalena komaj Jesufa ugleda, she sazhne savoljo svojih gréhov milo jokati. Svetiga Matevsha je fama Jesusova beséda na pravo pot perpeljala. Judesh Shkarjot, pa se ni spokoril, obupal je in se obesil. On ni imel gnade, kir je bil lakomen krivizhen zhlovek, nefrezhen konz je storil. Tudi fari-seji se niso spreobernali, tud oni niso imeli gnade, kir so bili lakomni,

golufni, krivizhni. Lakomnost in krivize so jih oslepile, de niso resnize sposnali, de so terdovratni v' svojih hudobijah ostali in nesrezhen konz storili. Tako delezh perpela zhloveka kriviza.

IV.

Od zhistosti.

Na zelimu svetu je ni lepšhi ino shlahtnejšhi zhednosti, kakor je zhistost, nedolshnost. Shlahtnejšhi je, kakor blago in bogastvo zeliga sveta. To sposnajo tudi tisti, kteri so jo sdavnej she sgubili. S. pismo pravi. Sir. 26, 20. Vse, kar je drasiga, imenitniga ino shlahtniga na svetu, ni nizh proti zhisti nedolshni dusi. Zhistost, pravi s. Basili „ljudi angelam enake dela.“

Nezhista dusha se nemore h' Bogu povsdigniti ino sladkosti boshjih

rezhi nemore okusiti, kir je tako re-
 kozh v' mesu sakopana. Zhišta ne-
 dolshna dufha pa se s' Bogam sklje-
 ne, je njegova nar ljubshi prijatelza,
 in posebne gnade od njega dobiva.
 Jesuf Kristuf nobene zhednosti ni ta-
 ko zhislal, toliko obrajtal kakor zhi-
 stost, nedolshnost. Sa svojo mater si
 je sbral zhisto nedolshno divizo Ma-
 rijo. Sa svojiga krushniga ozheta si
 je sbral zhistiga, nedolshniga Joshe-
 fa. Svet Janes apostel je bil savoljo
 svoje zhiste nedolshnosti nar vezhi Je-
 susov prijatel, njemu je Jesuf v' sa-
 dni uri na krishu svojo mater isro-
 zhil. Med svojim apostelni ni Jesuf
 nobeniga imeti hotel, kteri bi bil s'
 nezhistostjo ognusen. Bil je med apo-
 stelni lakomen, krivizhen Judesh. Bil
 je med njimi nevern Tomash. Bil je
 Peter, ki je Jesufa satajil. Ali nezhist-

nika vender nobeniga ni bilo, Jesuf ga ni terpel.

Neskonzhen in nesapopadliv je trofht kteriga Bog zhistim dufham v' serze daja. S. Ziprijan pravi, de ga ni vezhiga ino flajshiga notrajniga veselja, kakor zhe zhlovek svoje meso, in mesne shelje premaga. Nezhistnik pa she na temu svetu peklenfke martre okufha, kir mu vest nikoli pokoja ne da, ga nozh in dan grise in pezhe. Na zhelu nosi snaminje svoje gerde pregrehe.

Ref je, de veliko more terpeti vfakteri, kdor hozhe zhistost ohraniti, huda vojska, terd boj ga zhaka. Nevarnosti so velike, skufhnjave so hude. Posebno v' mladih letah zhlovek nozh in dan pred skufhnjavam pokoja nima. Sdaj ga motijo notrajne, sdaj sunajne skufhnjave, ga vabijo,

sladkosti obetajo in sapelujejo. Sre-
zhen tisti, kateri se njim vselej vbrant.
Ali drugazh ne more biti. Bres voj-
ske ni krone, bres saflushenja ni pla-
zhila. Kolikor vezhi je terplenje to-
liko vezhi bo plazhilo.

Zhista nedolshna dufha! nekar
ne shaluj v' svojih skufhnjavah in
v' nevarnostih, le misli, de Bog tvo-
je serze vidi. Bodi stanovitna, Bog
te ne bo sapustil. Le prosi gnade od
Boga, s' boshjo gnado samoresih vse
premagati. Sdihuj, kakor je sdihval
f. Pavl. O! Jes reven zhlovek, kdo
me bo refhil is telefa smerti! Gnada
boshja skos Jesusa Kristusa.

Lash in velika smota je, zhe kdo
pravi, de ni mogozhe zhistosti popol-
nama obvarvati. Ne smemo poslusha-
ti takih kateri pravijo, de se nobeden
zhlovek popolnoma ne sdershi. To so

smotnjavzi, nevarni sapelivzi, varujmo se jih. Sgodbe nam povedo od svetnikov bres shtevila, od mladih ino starih, od moshkih ino shenskih, ki so stanovitno noter do konza svojo zhilstost ohranili, in so bili she v' drugazh vezhih nevarnostih ino skushnjavah, kakor smo mi dan donashen. Zhe so oni samogli, sakaj bi mi ne? Tode varvati ino skerbno pasiti je treba. Zhilstost je kakor lep, zhilt glash, kako kmalo se vbije? zhe le tudi vanj dihneshe she otamni! Sadoosti je v' zhasi en sam pogled, ino prezh je zhilstost. Varuj se tedaj nevarnih pershon, snash zhilstost, sgubiti, ki sam ne bofh vedel kdaj. Zhuj nozh in dan, moli, nikoli ne bodi bres strahu.

V.

Nekteri sgledi prave
zhistosti.

Pervi sgled prave zhistosti nam pokashe Jesusova mati Marija. Bres shtevila diviz je storilo po njenimu izgledu, ktere so rajshi nar strashnejshi martre preterpele, kakor de bi bile zhistost sgubile. Koliko ljudi je bilo she na svetu, ki so skrivaj zhisto shiveli, ino svojo nedolshnost Bogu darovali. Veliko jih je tudi she dan donashen v' tihi samoti skritih, ki fkerbno varjejo svoje zhistosti.

V' pervih zhasih kerfhanfke vere je bilo veliko nedolshnih diviz, ktere so savoljo Jesusa nebesfhkiga shenina, kterimu so vedno zhiftoft obljubile, rajshi shivljenje, kakor zhiftoft sgubile.

„Sveta Agata je stanovitno terpela strashne bolezhine, kir so ji persi prozh in prozh odresali, ki ni hotla pervoliti v' take rezhi, f' kterim bi bila svojo zhiftoft sgubila. Vse je rajshi preterpela, kakor de bi bila ob zhiftoft prifhla. „Sveta Nesha v' svoji mladosti, she per dvanajstih letih je bila shiva foshgana, kir ni hotla zhiftofti ino dvishtva sgubiti. „Sveto Potamjeno so v' vrelo olje vergli, kir ni hotla pervoliti v' nespodnosti svojga gospodarja. Rajshi je martro prestala, kakor zhiftoft sapravila. „Sveta Pelagija je bila v' drobne kosze ras-

sekana rajshi, kakor de bi zhistost sgubila. Sveti Kasimir kraljevi sin je bil v' mladosti slo bolan. Sdravniki so mu take rezhi svetvali, ktere so bile zhistosti nevarne. On jim je rekel: Zhe drugazh me ne morete osdraviti, kakor f' takim rezhmi ki so zhistosti nasproti, rajshi umerjem. Umerl je v' pet in dvajsetimu letu svoje starosti.

Sgodbe nam povedo od eniga mesta, ki je bilo s' filo od sovrashnikov vseto. Divize tistiga mesta, kir so se bale, de bi sovrashni vojshaki jih v' take rezhi ne filili, s' kterimi bi bile zhistost sgubile, so si obrase raspraskale, shnable rasresale, lizaranile, de so se vojshakam bolj gerdesdele. Tako so se obvarvale ino svojo zhistost ohranile. Kako pa kristjani y' sdajnih zhasih ravnaajo? O sha-

loſtno je viditi. Dan danaſhni pa ſe dekleta rade liſhpajo in lepotizhijo, in tako ſvojo] zhiſtoſt nar ſhlahtnejſhi zhednoſt kerſhanske duſhe ozhitno prodajajo.

Nekdajni mogozhni kralj Porſena s' imenam je priſhel pred Rimſko meſto, ga oblegel in ſ' ſilo premagal. Sapovedal je potemu premaganim Rimljanam, de mu morejo ſunaj meſta deſet nedolſhnih diviz poſlati, in te morejo biti vſe ſhlahtne goſpodizhne. Rimljani ſpravijo tiſtih deſet ſhlahtnih diviz po kraljovmu povelju in jih peljajo is meſta ſa vodo ki ſe ji Ti-ber pravi, kamor je kralj ukasal. Ena med njimi Klelia s' imenam ſazhne ſhaloſtno perpovedvati, kaj ſe bo s' njimi ſgodilo in jim rezhe ſvojim tovarſhizam: Veſte, ſakaj naſ peljajo pred mogozhniga kralja? Sakaj naſ

je hotel imeti? Zhiſtoſt nam bodo od-
 vseli, prez h je naſha nedolſhnoſt. To-
 de bodite ſerzhne in pojdite ſa-mano.
 S' tem beſedam ſkozhi Klelia v' vo-
 do in unih devet diviz ſa-njo. Pre-
 plavajo vodo v' ſmertni nevarnoſti,
 de ſo zhiſtoſt ohranile. Zhe ſo aj-
 dovſke neverne divize, ki od pra-
 viga Boga in od kerſhanſkih zhednoſt
 nizh niſo vedle, zhiſtoſt toliko obraj-
 tale, koliko bi jo imeli ſhe le mi
 kriſtjani zhiſlati. Ajdje in nejeverniki
 naſ kriſtjane oſramotujejo, kir ſe ta-
 ko kmalo in lahko damo ſapelati,
 ino zhiſtoſt ſa tako malo predamo. —

O kriſtjan! ko bi ſpoſnal koliko
 ſhlahtna ino draga je zhiſtoſt, dru-
 gazh bolj bi ſe bal in varval jo ſgu-
 biti. Véſh de bres zhiſtoſti ne moreſh
 Bogu dopaſti, tedaj nemoreſh sveli-

zhan biti. Zhe fi bil tako nefrezhen
 de fi jo sgubil in sa kratko neumno
 veselje predal, ti drujiga ne kashe,
 kakor sanaprej zhisto spokorno shiveti
 in vedno sdihvati. —

VI.

Od nezhistosti.

Kaj bi rekli, ko bi vidili imenitno shlahtno s' lepim oblazhilam oblézhenno gospodizhno, ktera je s' dragim shlahtnim kamni olepshana, pa bi se sayalila v' gerdo vmasano lusho, kir se svinje valjajo, de bi se is kratkiga zhasa po blatu s' svinjam norzhovala. Gotovo bi se nad tem vsakter zhudil in savsél! Vsak bi rekel: Kako shkada, kako nespametno je to!!! —

O! kershanská dúsha, glej ti si tista shlahtna gospodizhna, na zelimu svetu nar imenitnishí. Vse bogastvo

zeliga sveta ne more ene dušhe preplazhati. Keršhanska dušha oblezhe na s' gnado boshjo je nebéshka gospodizhna. Kader pa kristjan v' nezhištof sabrede, se vershe v' mlako mefniga smerdljivga veselja. Ishe kratki-ga zhasa v' telefnimu poshelenju. Savalja in pomashe lepo bélo oblazhilo nedolshnosti. Grosno shkodo si naredi, boshjo prijasnost sgubi, shvini se enakiga štori, in si s' lastno roko pekel odpéra. —

Kaj bi mislili od kraljize, ktera bi se od svoje dekle tako dala gospodinjiti de bi vse tako moglo biti, kakor bi se dekla smislila, tako de bi bila kraljiza svoji dekli popolnoma pod nogami? Kaj ne, vsak bo rékl, kako nerodno in napak je to! Vsak bo sposnal de to ni prav, kir nespodobi se, de bi dekla sapovedvala ino kra-

Ijiza podloshna bila. Ravn tako se go-
di s' tistim zhlovékam kter v' nezhi-
stimu gréhu shivi. On je podloshen
svojiga trupla. Dufha bi imela sapo-
vedvati, truplo pa bógati ino storiti
kar dufha ukashe. Dufha more biti
per zhloveku gospodinja, truplo pa
podloshen. Per nezhistimu gréshniku
je ravn na robe, truplo gospodari,
dufha more biti podloshna. Kako na-
pak Bogu, pameti in veri soperno
je to! Ko bi nezhisti gréshnik to v'
shivo premislil, ne vém de bi mogel
tako lahko v' to strashno hudobijo
pervoliti.

Kaj bi rekli od zhloveka, kter
bi se predersnil v' zerkev iti na altar
stopiti, vse boshje podobe prozh po-
tergati, jih rasdrobiti in sanizhvaje
jih s' nogam pohoditi. Pa to bi mu-
she ne bilo sadoosti, ampak on bi tudi

gerdo sverino v' zerkev perpelal, jo na altar postavil ino zhaštil, ali pa bi she zerkev sashgal in pokonzhal. Kaj ne, de vsak bo rekel: Kako velike ino strashne shtrafe saflushi taki zhlovek, in to po pravizi. She hujshi je sadershanje nezhistiga greshnika. Na she trupla, pravi s. Pismo, so tempel svetiga Duha kter v' nas prebiva. „Na she telèsa so udje Jesusa Kristusa.“ Kdor tedaj nezhisti greh stori, ognjusi leta boshji tempel, popazhi v' njemu boshjo podobo, kir se shvini enakiga stori. Dufha je po boshji podobi vstvarjena, samimu Bogu je podobna; s' nezhistim gréham jo zhlovek tako popazhi, de sgubi boshjo podobo. S. Duh sbeshi od takiga zhloveka in ga sapusti. Gerdo mefno veselje ima taki zhlovek sa Boga, drujiga ne misli ino drujiga ne sheli kakor svoje shvinske shelje spolniti. —

O kristjan! kdor koli si, vedi de si popolnoma flép, zhe ne sposnash, ali zhe sposnati nézhesh, kako strashna pregréha je nezhišto! Sveto pismo nam obilno pokashe sgledov kako se je nekda Bog nad to hudobijo serdil, in tiste shtrafval, kateri so se s' nezhištostjo omadeshevali. Savoljo nezhištosti je Bog nekda vse ljudi svunaj ofem pershon Noetove drushine, s' vodo pokonzhal, vse je potopil. Noe ino njegova drushina se je varval svoje dushe s' gerdo nezhištostjo ognjufiti, sato ga je Bog obvarval, njega ino njegovo drushino per shivljenju ohranil. Hudobne, nezhište mesta je Bog s' shveplenim ognjam poshgal, in savoljo nezhištiga gréha pokonzhal. Pravizhniga Lota, kter nikoli ni svoje dushe s' nezhištostjo omadeshval, je Bog obvarval in angelam sapovedal,

de so ga sdraviga is mésta ispelali preden se je vnélo. — Sdaj na tistimu kraju, ker so nekđaj lepe mesta Sodomá in Gomora stale, je morje, ktirmu se mertvo morje pravi, ali flano morje, sato ker nobena stvar ne shivi v' njemu savoljo shvepla in soli ki je s' njima navdano. Kar se vanj pomozhi s' soljo se vse prevlezhe. Tisti flani jeser je she dan donashen ozhitno strafhno snamnje boshje jese, ki so jo hudobne mesta s' nezhistim gréham zhes se perklizale. Kdo ne vidi is tega, kaka gnusoba je nezhistost pred Bogam. Savoljo nezhistosti je Bog nekđaj 23 tavshent Israelzov rekel pomoriti, sato kir se niso bali s' takim gerdim gréham se ognúfiti, kar njim je Bog ojstro prepovédval. Bati se je nezhistim gréshnikam, de jih bo Bog ravno tako obzhutliivo shtrafal in

jim dal zhutiti tésho svoje ojstre pravize; zhe se ne bodo she o pravimu zhasu spreobernili, svoje pregréhe sapustili, pokoro delali, in sanaprej zhisto shiveli.

Kaj svira is nezhiftofti?

1) Is nezhiftofti svira: Nepokoj vesti. Nezhifti zhlovek nemore nikdar pokojne vesti imeti. Véft, letà notrajni sodnik; she zhloveku per drugih manjših pregréhah ne da pokoja, in ga vedno svari, kako ojstro more she le nezhiftniku ozhitati, de je nar lepshi nebeshti dar, svojo nedolshnost sapravit. Zhe si tudi nezhiftnik veliko persadeva svojo vest k' molzhanju perfiliti, vender je popolnoma sadufhiti ne more. Pride bolésen, ali kaka druga nesfrezha zhes taziga zhloveka, takrat se véft sbudi, nezhiftnika

nozh in dan grise in mu gerde pregréhe grosno ozhita.

2) Is nezhistosti svira: Ósleplenje pameti. Kakor so nekdej Sodomljani pred hisho pravizhniga Lota óslepeli, kir so hotli gerdo pregreho storiti, ravno tako óslepi nezhistnik na dushi, de ne vidi, in ne sposna, v' kakki nevarnosti se snajde. On ne vidi ne velikosti ne gerdobe nezhistiga gréha, sato vedno globokej se va-nj vdéra. Ravno tako sta óslepéla tista dva neframna starza, ki sta hotla zhisto nedolshno Susano v' gréh sapelati. S. Pismo pravi od niju: De sta ozhi satisfnila, de nista vidila proti nebesam, in se spomnila pravizhne boshje sodbe. Tako nezhistnik tudi svoje ozhi sakriva, kir se ne upa proti nebesam pogledati, sato kir spomniti bi se mogel, kako grosno ga boshja pravi-

za bo kdaj savoljo takih pregréh
shtrafvala.

3) Is nezhistosti svira oterpnost
volje. Nezhisti greschnik, zhe se kma-
lo ne persadeva v' sazhetku skopati se
is mlake nezhistiga gréha, se f' zha-
sama ta hudobija per njem tako ūko-
renini, de popolnoma oterpne ino na
pobolshanje nizh vezh misliti nezhe.
S. Pavel pravi od takih, de oni ved-
no naprej bres prenehanja greskhijo,
ki imajo ozhi polne preshestva in ni-
koli ne nehajo greskhiti. Vše misli,
besede in shelje nezhistiga gréshnika
niso drujiga kakor nezhisti grehi. On
drujiga ne sheli, kakor svoje shvinske
shelje spolniti. Tudi v' zerkev gré f'
takim sheljami, in tam ishe svoje ne-
zhiste ozhi napasti. Kako se bo taki
zhlovek spokoril? —

4) Is nezhisti svira: Saprava sdravja. Narvézh frézh in veselje na temu svetu je sdravje. Kaj poma-ga zhloveku she tako veliko premo-shenje, zhe pa sdravja nima? Sej ve-mo, de bolnika nobena rézh ne ve-seli in ga veseliti ne more, kir po sdravju sdihuje. Leta sdravje sapravi nezhisti gresnik po nemarnim. Tako dolgo se valja v' svojih shvinskih ger-dobijah, de se ga primejo nesnane bo-lesni, ktere mu shivljenje perkrajshajo. Nezhistnik pred zhasam umerje in on je sam svoj ubijavez. Kako bo raj-tengo dajal per sodbi, taki gerd uma-san nezhisti gresnik, kir je svoj la-sten ubijavez dushe ino trupla. Dushe je umoril, ki jo je tako s' nezhistim greham popazhil, de ne more priti v' nebeshko kraljestvo. Nezhistniki, pravi s. Pismo, ne bodo nebeshkiga

kraljestva dosegli. Truplo je umoril, ki je per nezhistimu gréhu take bolesni dobil, de so njegovimu shivlenju konz storile.

5) Is nezhistosti svira: Posable-nje v' Boga. Vsaki gréshnik se bo préd na Boga spomnil, kakor nezhistnik, ktir je prav v' nezhistosti utoplen. On na Boga ne more drugazh kakor s' straham in trepétam misliti, kir to ga spomni, de boshja jésa bo zhes-nj prishla, ino grosno bo zhutil tésho ojstre boshje roke. Sato si nezhistnik persadeva, kar je narvezh mogozhe, vse take misli is glave isbiti, ktere mu strah delajo, de bi bolj bres sker-bi svoje shvinsko veselje vshival. S' zhasama svojo vést sadushti in jo k' molzhanju persili in popolnoma na Boga posabi.

6) Svira is nezhistosti: Strah pred prihodnim shivlenjam in sadnizh obup. Nezhisti gresnik, zhe tudi dolgo zhasa v' svojih gerdobijah shivi in jih bres vsiga strahu vganja, ga vendar sadnizh sazhne sferbeti. Vidi de smeraj starej in vedno slabej perhaja. Vé de umreti bo mogel. — Vidi de blisha se konz njegoviga shivlenja, in de morebiti smert she ni delezh od njega. To mu velik strah déla, in ga sazhne mozno sferbeti. Sferbi ga, kaj bo v' vezhnosti, kaj bo s' njim v' prihodnimu shivlenju. Nezhisti gresnik sheli, de bi ne bilo, ne Boga, ne vezhnosti, ne prihodniga shivlenja, de bi bres vse sferbi mesnimu poshelenju strégel. Kir mu pa vera pové, de zhlovek umerje le sa nekaj zhasa, de bo enkrat ravno s' tem teléfam kteriga je slo ognufil, od smer-

ti vstal, in s' dušho in telésam saflusheno plazhilo prejel; Njegovo gerdo shivljenje mu pa pokashe, de grosne shtrafenge je vreden; vse upanje sgu-bi, kir vidi, kako teshko mu je toliko hudobij popraviti, in sa take pregréhe pokoro storiti. Sato obupa ali szaga in kakor pravi s. Pavel. Efes. 4. se v' svoje hudobije pogresne. „Taki nezhistniki imajo s' tamoto omrazhen um in so od shivljenja boshjiga odlozheni, savoljo slepote njih serza po neumnosti ki je v' njih.“ Kir so oterpneni so se sami nesramnosti vdali, de vso nezhistost in lakomnost dopernashajo.

Nezhisti gréshnik, zhe tudi ozhi odpre, spregleda, in v' resnizi poboljšhati se sheli, kir sposna svoj shalosten nesfrézhen stan, se grosno teshko spokori, sato kir nezhistost ga sme-

raj nasaj vlézhe. To je perva zer-
kev dobro sposnala, sato je nezhi-
stim greschnikam grosno teshke in dol-
ge pokore nakladala.

VII.

Perpomozhki nezhisto- sti se obvarvati.

Réf jo, de grosna ino strashna pre-
greha je nezhistost, ona je huda bo-
lesen, ktera se teshko popolnoma o-
sdravi, vender nemogozhe ni je po-
polnoma s' korenino isruvati. Per
Bogu ni nobena rezh nemogozha.
Bog samore nar zhernejshi hudobijo
storiti belo kakor sneg. Greshnik! ni-
kar ne obupaj, ne szagaj, zhe si se
ravno globoko v' bresen nezhistiga
greha vderel. Zhe imash prave shelje,
misli, in terdno voljo, v' resnizi se

poboljšhati in k' pokori se podati, sdihuj h' Bogu. Prosi sa pomozh, sa gnado in usmiljenje. Sej je Bog dober usmiljen Ozhe, on rad persaneše, rad odpusti, rad greslnika v' gnado nasaj vsame, zhe se le greslnik s' grevanim serzam k' njemu oberne, greh popolnoma sapusti, in si persadeva stanovitno v' pokori in poboljšhanju ostati. —

De bi pa to loshej storil, in se obvarval nasaj pasti v' navadno pregrého, dershi téle perpomozhke: Zhe pa imash she tisto veliko frezho, de she nikoli nisi svoje vesti s' nobenim nezhistim dimam otamnil, bodi vesel, in dershi tudi te perpomozhike, de tudi sanaprej svojo narvézhi frézho na svetu, kar je zhístošt, nedolshnost, divíshstvo, ohranish in se obvarjesh pred kugo smerdiviga nezhistiga gréha.

I. Varuj se lenobe. S. Hieronim pravi: (Epist. 4.) Le tako ravnaj, de te bo hudizh vſelej per delu naſhel, in ne bo s' ſvojim ſkuſhnjavami per tebi nikoli nizh opravil. O koliko jih je lenoba v' vezhno neſrézho ſpravila! Lenoba je ſtudenſ vſih pregréh. Lenoba je hudizhova blasina. S. Piſmo pravi od Sodome in Gomore tiſtih nezhiſtih meſt, de lenoba in bogatſvo je bila njih pregréha. V' pijanzhvanju in poſedinah ſo Sodomljani ſhiveli, in to jih je, kir ſo ſe ſravn v' lenobo podali, ſapelalo v' take gréhe, ſa- voljo kterih jih je Bog s' ſhveplenim ognjam poſhgal. —

Zhlovek, kter ima vedno kaj opraviti de mu nikoli roke ne ſaſtoje, prav lahko ſvoje ſkuſhnjave preмага. Kir je priden per ſvojih delih in opraviſlih, ſhe na take rézhi ni-

ma zhasa misliti, ktere bi ga v' nezhistost sapelvale. —

Sgodbe nam povedo od eniga mladiga miniha, kter se je per svojimu vikshimu, per naprej postavljenimu pertoshil, de pred hudim skushnjavam veliko terpi, de ga posebno hude nezhiste misli slo motijo. Vikshimu rezhe in ga potroshta, de temu se lahko pomaga. Po tem sapove vikshi, temu mladimu minihu nar teshavnishi dela opravljati, tako de nozh in dan ni imel pokoja. Vef truden in sdélan je ponozhi le kake majhne ure imel zhasa spati, she ga je rekel vikshi is postle spoditi, in mu ukasal teshke dela opravljati. Mladi minih tako ojstro dershan, je f' hujshal, vef je bil ustrojen, slo je obnemagal. Po tem ga vikshi k' sebi poklizhe in ga vprasha, zhe ga skushnjave she tako

motjo, kakor so ga pred motile. Mladi minih odgovori: O Pater! she nimam zhasa, de bi se malo spozhil, kako bom zhas imel na hude rezhi misliti?

II. Varuj se zhesnemzhnosti ali nesmasnosti v' jedi in pijazhi, posebno per nevarnih tovarshijah. Varuj, de ne bosh nikoli pijan. Zhe se bosh slo napil, ali vpijanil kmalo ne bosh vedil kaj govorish, she na nogah stati ne bosh mogel. Zhe pa toliko mozh ne bosh imel se na nogah obder-shati, kje bosh mozh vsel takrat svoje hude skushnjave premagati. Tertulian pravi: Pijanost in nezhistost sta dva hudizha, ktera sta vkup skljenena, tako de zhlovek, zhe se le enimu vda, ga tud un kmalo sgrabi. Pijanost in nezhistost ste sestre, kakor ste sestre zhlost in tresnost.

Koliko jih je bilo in jih je še sda, kteri so v' pijanosti svojo zhi-
stost vtopili, kteri so se po tem fram-
vali, kader so se stresvali, sdihvali
in jokali, ali prezh je bila zhi-
stost, sapili so nedolshnost, sgubili so di-
vishtvo. Sato pravi f. Pismo, de v'
vinu je nezhi-
stost, zhe ga kdo zhes-
nemozh vshiva. Nikoli se ne vpijani
in tovarshije pijanzov se skerbno var-
vaj. —

Svet Hieronim pravi: Poshresh-
nost nas je is paradisha isgnala, ino
sda v' nebeshki paradish drugazh pri-
ti ne moremo, kakor skosi tresnost,
in sateranje shivota, kter se zhes du-
sho punta. Sato f. Pavel lepo opo-
minja, ki pravi: „Ne vpijanite se s'
vinam, v' kterimu je nezhi-
stost.“ S.
Hieronim pravi: „Slo najesti, ali mozh-
no se napiti je sa zhi-
stost ravn toliko,

kakor olje v' ognj vlivati. Kdo je v' stani ognj pogasiti, zhe bo olje noter vlival.“ Ravno tako nezhistiga ognja v' svojim serzu nikoli ne bo mogel pogasiti, kdor se pijanosti vdá. Sato nam da f. Hieronim ta dober svèt: „Zhlovek! nikoli se tako ne najej in ne napi, de bi ne mogel dela in opravila svojiga stanu lahko in s' veseljam opravlati.“ S. Pismo pravi: „Is vina pride nezhistost, in is pijanosti hrup, kdor nad tem veselje ima, ni moder.“ Pripov. 20, 1. „Ne glej na vino, kader je rumeno in se v' glashu leskata, in gladko noter tezhe, ali k' poslednim te bo kakor kazh grislo ino strup raslilo. Tvoje ozhi bodo na ptuje shene gledale ino tvoje serze bo hudobne rezhi govorilo.“ Pripov. 23, 31. etc.

„Vino in shene storè, de modri odpadejo in rasumni sanizhlivi postanejo.“ Sirah. 9, 2.

III. Varuj ino ogibaj se kar nar vezh moresh tovarshije s' shenskími. Shenska pa, varuj se kar nar vezh moresh tovarshije s' moshkimi.

Na ravnost v' obras shenskih ne pogleduj, kir she famo to je nevarno. Ozhi sta dva okna, skosi ktera hudizh v' zhloveka slese in mu nedolshnost vkrade. S' shenskimi manj ko moresh imej opraviti, kar pa imash potrebniga s' njim govoriti, govori vselej s' oistro besedo. Tovarshije in posebne prijasnosti nikoli s' nobeno shensko ne napravljaj, in v' samotnim skrivnim kraji se nikoli s' nobeno ne pogovarjaj. Zhe ravno nizh hudiga ne mislish, pa ljudje ne bodo od tebe nizh dobriga ne mislili,

ne govorili. O koliko jih je she bilo od shenfskih sapelanih, de so v' zhasno in vezhno nesrezho prishli. Beshi tedaj pred tako grosno nevarnostjo, in sferbno se varuj, de se s' kako spazheno, nesramno shenfsko, kakorshna se v' nashih shalostnih zhasih v' vsakimu kotu najde, v' kaki prijasen pogovor ne podash. Sveto Pismo pravi: Pripov. 5, 3 — 4. „Kurbe shnabli so kakor satovje, is kteriga se med zedi, in nje gerlo je glajshi kakor olje; nje posledno pa je kakor peln grenko, in kakor na dva kraja nabrushen mezh ojstro. Nje noge gredo v' smert ino nje stopinje pelajo v' pekel.“ Koliko se je treba varovati tovarshije s' shenfskim, nam f. Pismo pove: Pripov. 7. 22. „Sapelan zhlovek gre sa nevarno tovarshijo kakor vol, kteriga v' mefnizo peljajo, in

kakor jagne, ktero skazhe, in ne-
 umnesh ne vé, de ga k' vesanju pel-
 jajo, dokler ne bo pufhíza njegovih
 jeter presunila. Ravn kakor ptiza v'
 saderge hiti, in ne vé, de mu sa
 shivljenje gre.“ Ne daj tedaj svojiga
 serza na nje pota potegniti, tudi ne
 daj se na njenih stesah sapelati. She
 hishe nevarne sapelive shenske od de-
 lezh se ogibati nam sveto písmo svetje,
 ki pravi: „Odverni svojo pot dalez
 od nje prezh, in ne perblishaj se k'
 vratim njene hishe.“ Prip. 5, 8. Zhlo-
 vek! nikar se na svojo lastno mozh
 ne sanashaj, in ne reži: Jes se ne bo-
 jim, de bi padel, in se pregreshil,
 zhe tudi v' nevarno tovarshijo pridem.
 Se varjem, se bojim, in nikoli ne
 pervoljim v' take rezhi, ktere so pre-
 greshe. Poslufhaj kaj pravi s. Au-
 gushtin homil. 12. „Gotovo nifi mozh-

nejšhi kakor David, nifi modrejšhi kakor Salomon. Zhe so bili tedaj taki sveti moshje v' preveliki tovaršhij s' shenskim smoteni in sapeljani, kaj morejo misliti od tebe tisti, kateri imajo s' shenskimi prijasnost, in s' njimi v' eni hišhi prebivajo, s' njim vkup jedó in pijó. Takim se sme rezhi, kar je nekđaj s. Pavel rekel tisti pregreshni udovi I. Timot. 5, 6. „Se vidi de shivish, pa si mertva.“

VIII.

Od pohujšhanja.

Pohujšhanje je tako sadershanje, katero blishniga v' greh napeljuje. Grosna in strashna pregreha je to, kar nam Jesus pove rekozh: „Kdor bo koga narmanjših, kateri v' mene verjejo pohujshal, bi mu bilo boljshi, de bi se mu malenski kamen na vrat navesal, in se potopil v' globozhino morja. Gorje svetu savoljo pohujšhanja. Pohujšhanje fizer more priti, ali vender gorje zhloveku, po kterinu pohujšhanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10. Kristjan de bosh prav sposnal velikost in groovitnost

pohujshanja, tak le premisli, de pohujshliviz poseka in satare lepe shlahtne roshe, ktere so iszvetle is krivi, is saflushenja in terplenja Jesusa Kristusa. Kader koli pohujshliviz sapelja, ali s' svojim pohujshhanjam v' greh perpravi kako nedolshno dufho, jo Jesusu is rok sterga, sa ktero je on do sadne kaplize svojo kri na krishu prelil, de jo je opravizhel.

Pohujshanje je kakor kuga, ktera se vsaziga prime, kdor h' kushnimu se perdrushi, in pomori bres shtevila ljudi, to je, de njim odvsame duhovno shivlenje.

Pohujshlivz je kakor tista kazha, od ktere s. Janes v' skriynim rasodenji govori, de je tretji del svesd is pod neba s' svojim repam odtergala.

Ravno tako odterga pohujshlivz od Boga veliko svestih boshjih flushabni-

kov s' repam svojiga pohujšhanja, ko jih v' gréh sapelja, njim odvsame nedolshnost, gnado boshjo, mir vesti in nebeshko kraljestvo, jih stori boshje sovrashnike, in jih perpravi v' vezhno pogublenje.

Grosno shkodo stori zhlovek s' svojim pohujšhanjam blishnimu, zhe ga v' grehah poduzhi, ali kakor si bo- di v' hudobije sapelja. Ta shkoda se fila teshko popravi, v' zhasih pa she je popraviti ni mogozhe. Pohujshlivz je hujshi kakor vbijavez, pravijo u- zheniki. Vbijavez vsame zhloveku le zhasno, pohujshlivz pa mu vsame ve- likrat vezhno shivljenje. Sato kristjan! prav v' shivo premisli, kako teshko se pohujshanje popravi, in gotovo se ga bosh skerbno varval.

Kako bosh spet na pravo pot per- pravil tiste, ki si jih v' greh sapeljal,

fi jih pohujšhal, pa so she morebit sdavnej in pa v' grehah umerli. Morebit jih je she vezh umerlo, kateri te sdaj tam v' peklenškemu bresnu kolnejo, sato kir si ti kriv njih vezhne nesrezhe, kir si jih pohujšhal. Vera pa naf uzhi, de pogubljenim se nikdar vezh pomagati ne more.

Kakor majhna iskriza, zhe pade v' suho slamo, pride veter jo raspiha, se uname, naredi velik ogenj, in poshge velikrat vasi in mesta. Ravn tako je per mladimu nedolshnimu zhlo-veku velikrat ena sama pohujshliva beséda sadošt, ktera v' njegovo serze pade, kjer tako dolgo kakor iskra telí, de pride hud veter nevarnih skushnjav, kateri jo raspiha, in naredi velik ognj nespodobniga sadershanja, kateri se grosno teshko pogasiti da. Velikrat je sadošti en pogled, kaka napazh-

na obleka, ali pa kaka neumna norzhija, nedolshniga zhloveka pohujshati in mu veselje h' grehu obuditi. Koliko se je tedej treba varvati.

Glej kristijan! zhe si koga v' grehu poduzhil, ga v' greh navadil, misli de oba bosta savoljo tega nesrezhna. Uni bo greh delal na tvojo rajtengo, in ti mu tega vezh nemoresh odvseti, kar si ga hudiga in gerdiga nauzhil. Tako bo un greh delal, ti pa ga odverniti ne bosh mogel, kir ga bo morebiti delal, de shiv zhlovek sa-to ne bo vedel. Sato, zhe bi ti pred Bogam savoljo svojih lastnih grehov lahko obstal, bosh teshko odgovor dajal savoljo grehov, ktere so drugi delali, ki si jih pohujshal.

On, kateri se je od tebe greha nauzhil in navadil, sna tudi druge pohujshati, in jih v' greh sapelati,

in un sna špet druge naprej pohujšhati. Tako gre pohujšhanje kakor kushna bolesen od rodu do rodu. Ti bosh morebiti še dolgo v' vezhnosti, še sdavnej bodo tvoje kosti v' zher-ni semlji sgnile; še bosh morebiti, vezhkrat prekopan, in vender greh se bo vedno na tvojo rajtengo delal.

Na tvojo dušho se bodo delale tiste ostudne pregrehe, ktere si ti s' svojim pohujšhanjam safejal in uko-reninil. Pohujšhlivz je kupez peklen-skiga satana, kterimu nedolshne dušhe skupluje, in mu jih prodaja, kir jih s' pohujšhanjam od prave poti odpeljuje, jih Bogu krade, in jih hudizhu sdaja. Pohujšhlivz je posebno hudizhovo oroshje.

Kdorkoli is lašniga sadolshenja, s' govorjenjam, s' svetvanjam, ali s' drugim nerodnim sadershanjam svoj-

mu blishnimu perloshnost h' grehu da, in ga pohujsha, bo sa vse, kar is tega hudiga pride, mogel odgovor dajati.

Glej kristjan! kolikor dush si s' pohujshanjam sapeljal, in jih v' vezhno pogublenje spravil, tolikokrat hujshi martre bosh mogel v' peklenfskim bresnu terpeti. Vse sapeljane, od tebe pohujshane dushe ti bodo vedno pred ozhmi, in bodo bres prenehajnja v' Boga klizale, de te more ojstrejshi shtrafvati, kir si kriv njih strashne in pa vezhne nesrezhe.

O ko bi mi samogli slifhati shalofni glas in krizhanje pogublenih v' peklenfskim bresnu, v' vezhnih martrah, vidili bi, koliko jih sdihuje v' strashnih martrah, ki so bli pohujshani, sapeljani, in tako pogubljeni. Sato vpijejo tam v' svoji vezh-

ni nesrezhi. Ta nesrezhen zhlovek je mene smotil, — uni je mene pohujshal — in me poduzhil v' takih grehih, na ktere bi jes sam nikdar mislil ne bil. Kir sim potem take grehe vezhkrat delal, sim se jih navadel, navada se je per meni ukoreninila, in vezh jih nisim popustil. V' grehih sim shivel, v' grehih sim umerl, ino sdaj, oh sdaj sim savershen in is pred boshjiga oblizhja pahnjen, pa sa vselej, vekomej nesrezhen. —

O hudoben taki zhlovek ki me je v' toliko nesrezho perpravil! Tako vpijejo v' peklu pogubljene dushe zhes pohujshlivze. She is tega vsak lahko vidi, koliko se je pohujshanja treba varvati.

Kristjan! zhe si kdaj pohujshlivo shivel, in zhe ti vest ozhita, de si she vezh blishnih pohujshal, po-

ravnaj, popravi dokler imaš zhas, de ne prideš v' vezhno nesrezho. Persadevaj si s' lepimi sgledi, s' svetim pravizhnim shivlenjam, s' molitvami ino s' drugimi dobrimi deli toliko dufh Bogu perdobiti, kolikor si jih s' pohujshanjem sapeljal. Persadevaj si toliko grehov per blishnimu odverniti, kolikor si kriv bil, de so pred na tvojo rajtengo delali. Varuj in skerbno se ogibaj tudi takih rezhi, ktere same na sebi niso pregreshe, zhe bi vtegnil koga s' njim pohujshati, in stori kar uzhi s. Pavel: „Zhe bi jes s' jedjo svojiga blishniga vtegnil pohujshati, rajshi svoj shiv dan mesa ne jem, de blishniga ne pohujsham.“ I. Kor. 8, 13.

Spomni se kristjan, zhe pohujshlivo shivish, ino s' svojim pohujshanjem drugim greshti perloshnost

dajafh, kako velik boshji sovrashnik si, kir se boshji volji na ravnost so-per stavifh. Bog sheli de bi bili vsi svelizhani, in de ne eden smed naf bi ne bil pogubljen. On dobrotliv Bog naf hozhe vse per sebi v' nebesih imeti, sa to nam vse perpomozhke daja, de bi se svelizhali. „Bog hozhe de bi bili vsi ljudje svelizhani.“ I. Tim. 2, 4. „To je volja boshja, vashe svelizhanje.“ I. Tefal. 4, 3. Ti pa pohujshlivz, si persadevafh ljudi od Boga odpeljati in jih v' vezhno pogublenje perpraviti.

Pohujshlivz ravno na sprotno dela Jesufovimi nauku, in savershe vse kar je Jesus sa naf storil, de naf je odreshil. Koliko si je Jesus persadel, de je svoje kraljestvo po zelim svetu rasshiril. Pohujshlivz pa hudizhovo kraljestvo rasshirja. Ali si moremo

mišliti vezh hudobijo kakor je pohujshanje? kir pohujshlivz podera in satera raven to, kar je Jesus napravil sa nashe svelizhanje.

Pohujshlivz je raven sa - to tudi vsih ljudi sovrashnik. Poglavitna sapoved nashe kerstanske vere je, de se moremo med seboj ljubiti, kakor bratje in sestre. V' resnizi smo tudi vsi bratje in sestre, kir imamo vsi eniga ozheta v' nebesih, in tudi posemljiskiga ozheta smo vsi otrozi Adama. Terdo nam je Jesus sapovedal, de se moremo med seboj ljubiti, kir le skos to se bomo sposnali, de smo pravi resnizhni kristjani. Jesus je nam sapovedal ne le samo prijatle ljubiti, ampak ukasal nam je tudi ljubiti svoje, sovrashnike, in dobro storiti tistim, kteri nas preganjajo.

Dolshni smo se v' smertno nevarnost podati, ako bi drugazh mogzhe ne bilo svojiga blishniga pred vezhnim pogublenjam obvarvati. Pohujshlivz pa s' svojim pohujshanjem she le v' peklenški bresen blishnimu pomaga. Pohujshlivz je kakor hudoben Kajn, kteri je svojiga nedolshniga brata Abelna neusmiljeno ubil. Kdor blishniga pohujsha, je she veliko hudobnejshi, sa-to kir ga ne perpravi ob zhasno, ampak ob vezhno frezho, kir svojiga blishniga s' pohujshanjem sapelja in v' pekel pomaga. Pohujshlivz je kakor neusmiljen Herodesh, kteri je nedolshne otroke moril. Pohujshlivz pa she nedolshne dushe mori.

Sato pravijo uzheniki, de vsak kteri blishniga pohujsha, je hudizhov namestnik. Kjer hudizh sam ne more

nizh opraviti ino zhloveka smotiti in sapeljati poshle pohujshlivza svojiga namestnika, po kterimu nedolshne dushe sapeljaje, in jih v' svojo oblast dobi. Glej koliko gerda rezh je vender pohujshlivi zhlovek, kter stori to kar she hudizh storiti ne more. Hudizh ne more nobeniga na ravnost v' greh sapeljati. Zhe mu kake hude misli noter daje, pa se jim vender zhlovek lahko ubrani, zhe le hozhe. Zhe pa pride perlisnjen pohujshlivz, zhloveka tako dolgo moti in sapeljuje, de ga v' greh spravi. Torej je pohujshliv zhlovek hudobnejshi ko hudizh, kir hudizhu ni sapovedano ljudi ljubiti. Nam je pa sapovedano, de se moremo med sabo kakor bratje in sestre ljubiti. Pohujshliv sapeljiv zhlovek Jesufovi sapovedi na ravnost nasprot dela in hudizhu dushe skup-

ljuje. Sato je f. Pavel sapelivzu Elimu rekel: „O polni vseh svijazh in vse hudobe, sin hudizhov.“ Djan. ap. 13, 10.

Kristjan! varuj se skerbno, de koga ne pohujshash. Zhe si pa koga pohujshal, popravi pohujshanje, kolikor ti je mogozhe. Ne posabi besedi, ktere je Jesus Kristus govoril, ki je rekel: „Gorje zhloveku po kterimu pohujshanje pride, boljshi bi mu bilo, de bi se mu malenski kamen na vrat navesal in v' nar globozhishi morje utopil.“ Obshaluj dano pohujshanje. Poboljšhaj v' resnizi svoje shivljenje, de bosh s' lepim sgledi popravił nekoliko pohujshanje. Posvari v' perloshnostih, in poduzhi tiste, ki si jih pohujshal. Posvari jih, zhe ti je mogozhe, in vsemi nasaj besede,

s' kterim si jih pohujšhal. Moli pri-
dno, in ostani stanoviten v' pokori,
de per Bogu milost in usmiljenje do-
seshešh.

IX.

Od poterpeshlivosti.

Bres prave kristjanske poterpeshlivosti ne moremo ne Bogu flushiti, in ne v' nebesa priti. Dve rezhi ktere uzhi s. Pavel ki pravi: „Poterpeshlivost vam je potrebna, de boshjo voljo spolnite, in oblube doseshete.“ Heb. 10, 36.

Kdor hozhe svest boshji flushabnik biti, se more v' vsih rezheh boshji [volji popolnoma podvrezhi. Zhe Bog she toliko nadlog, krishov in terplenja poshle, more zhlovek vse voljno preterpeti, in vedno misliti,

do Bog tako imeti hozhe. Bog nam terplenje naklada de nas v' poterpeshlivoſti vadi. Jeſuf pravi: „Kdor hozhe sa mano priti, naj ſataji ſam ſebe, naj ſvoj krish na ramo ſadene, in naj ga sa mano noſi.“ Luk. 9, 23.

Is ljubezni do Jeſufa Kriſtufa moremo vſe radi in voljno terpeti, zhe hozhemo ſe kdaj s' Jeſuſam v' nebeſih veſeliti. Neſpameten je tudi tiſti zhlovek, kteri je v' ſvojih nadlogah in v' krishih veſ nepoterpeshliv, kir ſi s' nepoterpeshlivoſtjo nizh ne pomaga. S' nevoljo in s' goder nanjam noben zhlovek ne more ſvojih nadlog odgnati, ampak ſhe le povikſha ſi jih. Gotovo je zhe zhlovek holj s' nevoljo terpi, teſhej terpi. Bog narbolj ve kaj je sa zhloveka dobro. On poſhle nadloge, kri-

she in teshave, pa jih spet odvsame
kader je njegova sveta volja.

Pa nekteri pravi: Saj vender ni-
sim tako hudoben, pa morem toliko
terpeti. Vedno me Bog s' krishim
obklada, in velike nadloge me si-
fkajo.

Kristjan! kter tako govorish, po-
misli, de si morebiti pred Bogam
velik gresnik, zhe ravno se pred
ljudmi poshteniga delash. She le hva-
leshen moresh biti Bogu sa nadloge
s' kterim te obiskuje, kir ti s' tem
perloshnost daja se od grehov ozhisti-
ti in boshjo prijasnost dosezhi. Zhe
tudi menish de bolj pravizhno ke
drugi ljudje shivish, vender moresh
vediti, de nifi per Bogu popolnoma
zhist, torej ne bodi nevoljn v' nad-
logah.

Glej! koliko je Jezus ves nedol-shen terpel, in sa nas na krishu u-merl. Sakaj bi mi ne terpeli, kir smo greshniki. S. Peter pravi: „Zhe prav shivite in voljno terpite, je to per Bogu prijetno; sakaj k' terplenji ste poklizani, kir je tudi Kristus sa nas terpel, in nam sgled sapustil, de po njegovih stopinjah hodimo.“ I. 2, 20. Srezhen je zhlovek kteri nadloge preterpi, sakaj krono shivljenja bo prejel. S. Jak. 12.

Kdor je v' nadlogah nepoterpesh-liv, nima shive vere. Vera nas uzhi, de nadloge in krishi nas narbolj var-jejo pred nevarno ljubesnijo do sve-ta, in nas filijo iskati dobrot nebesh-kiga kraljestva. „Kader je Bog gresh-nike moril, so ga iskali.“ Psl. 77, 34.

Jesus in njegovi sveti apostelni so vedno uzhili, de le skos velike brit-

koſti bomo v' nebeſhko kraljeſtvo priſhli, in bres poterpeſhlivoſti v' britkoſtih ne bomo ſafluſhili nebeſhke zhaſti.

Komer ſe na tem ſvetu vedno dobro godi, de nobenih teſhav in britkoſt ne ſkuſi, bo teſhko kaj ſa nebefa ſtoril. Tiſti kriſtjani, kateri nobeniga terplenja nimajo de bi ſe s' poterpeſhlivoſtjo od grehov ozhiſtili, ſo enaki pitani ſhivini, kateri goſpodar vedno ſreſhe, kader je debela, jo ſakole. Vſaki greſhnik, kateri ne bo na tem ſvetu v' ognji nadlog in terplenja ozhiſten, ſe bo mogel na unimu ſvetu v' groſnim ognji zhiſtiti.

Kriſtjan! ſakaj ſe tako bojiſh terplenja? in kader te nadloge ſadnejo, ſakaj ſi nepoterpeſhliv, in go-dernjaſh, kaj ne veſh, de s' terple-

njam, ktero bo tukaj le malo zhasa terpelo, samoresih saflushiti vezhno plazhilo v' nebesih, ktero se ne da perglihati s'he s' toljkim in dolгим terplenjam? Pa ravo to vezhno nebesihko frezho samoresih sa vselej sgu-biti, zhe si v' nadlogah, ki ti jih Bog poshilja, nepoterpeshliv. Ali ni boljshi tukej nekaj zhasa voljno terpeti, in se tam vekomej veseliti, kakor s' nepoterpeshlivoſtjo vekomej pogubljen biti?

Misli kristjan! ko bi ti s'he tako veliko shejo terpel, pa bi ti kdo podal kupizo lepiga sladkiga vina, vendar gotovo bi ga ne pil, ko bi vedel, de je ſtrup v' njemu; slo hvaleshen bi bil prijatlu, kter bi ti to povedal. Glej ravn tako bi bila morebiti zhasna posvetna frezha, bogastvo, premeshenje, imenitnoſt, ſtrup

sa tvojo duſho, vender le po temu hrepeniſh. Nevoljn ſi kir nimaſh zhaſne frezhe, godernjaſh, kir ſi reven, in ſi veſ naſajen in nepoterpeſhliv v' nadlogah, ktere ti Bog poſhila, de ſi ravno je vſe to k' pridu tvoje duſhe. Kratkiga majhniga terplenja ne moreſh voljno preneſti, kako boſh mogel na unim ſvetu vekomej terpeti. Sato je ſ. Auguſhtin vezhkrat sdihtval: „Moj Bog! tukej na ſvetu mi poſhilaj terplenje, tukej me ſekaj, me ſhgi, ali kar ſe tebi o Goſpod sdi, de mi le tam v' vezhnoſti perſaneſeſh.“

Kader te ſtiſkajo nadloge in teſhave, miſli de boſhja volja je to, kteri ſe moreſh popolnoma podvrežhi, ako hozheſh boſhjo prijaſnoſt doſežhi. Sej vſaki dan praviſh, kaderkoli Ozhe naſh molieſh: Sgodi ſe

tvoja volja. Zhe si pa v' nadlogah nepoterpeshliv, hozhes'h, de bi se boshja volja ne sgodila. Bog ti nadloge in terplenje lahko odvsame, kader hozhe, in ti lahko obilno zhafno srezho dodeli; zhe pa vsigapreviden Bog tega ne stori, je ozhitno snamnje, de je njegova sveta volja, de moresh terpeti. Nikar ne misli kristjan! de se le samo tebi hudo godi, ampak vediti moresh, de je ljudi na svetu bres shtevila, kterim se she veliko hujshi godi, kakor tebi. Ti le svoje krishe vidish, le svoje nadloge zhutish, koliko pa drugi terpeti morejo, tega pa ne vesh. Vedi, de ga na zelim svetu ni zhloveka bres vsiga terplenja.

Kralji in zesarji, oblastniki, in poglavarji, imajo svoje nadloge britkosti in terplenje, kakor nar. reynej-

shi fromaki, in berazhi ali jetniki. Ni ga stanu na svetu zhe ga she tako frezbniga imenujemo, de bi ne bilo v' njemu terplenja. Na temu svetu tudi drugazh ne more biti. Bres terplenja, bres vsih teshav in britkost, bomo le v' nebefih, nebesa pa si moremo s' poterpeshlivoſtjo saflushiti.

Ne godernjaj v' nadlogah, in ne bodi nevoljn svojih krishov. Le misli vedno, de boshja previdnost ti krishe nalaga, saupaj v' Boga vselej terdno, in vse bosh lahko preterpel. Tisti, kteri se v' zholnu zhes morje peljajo, se na brodnika sanefo, de jih bo varoval nevarnosti, in terdno saupajo, de jih bo frezhno h' kraju perpeljal. Drugazh bolj terdno moreſh ti v' Boga saupati, de te bo frezhno prepeljal zhes morje nevarniga sveta v' vezhnost. Zhe te tudi sdaj v' zhas

pušti v' hudi nevarnosti, v' nadlogah in v' shaloſti, ne bodi ſavoljo tega nevoljn in nepoterpeſhliv, on dobrotliv Bog ſtori vſe to iſ ljubezni do tebe, kir te hoſhe ſvelizhati in te vekomej per ſebi imeti ſheli.

Bodi ſerzhan in poterpeſhliv v' vſih nadlogah in neſreznah, podverſi ſe radovoljno boſhji volji, in vezhkrat k' Bogu tako le ſdihuj:

O dobrotliv Bog! vſe rad ſprejemem iſ tvoje roke, karkoli mi poſleſh, hudo ali dobro. Le obvaruj me pred vſim greham. De me le ti o Goſpod vekomej ne ſaversheſh, in me iſ bukev ſhivlenja ne ſbrifheſh, nobena britkoſt mi ne bo mogla ſhkodovati.

Kaj zhloveku poterpeshlivoſt pomaga.

Poterpeshlivoſt pomanjſha bolezhine. Sbrishe grehe. Naſ vterdi v' zhednoſtih.

I. Tudi majhne bolezhine ſo bres poterpeshlivoſti groſno teshavne. Majhen krish je groſno teshak vſakimu, kteri ga ne rad ali s' nevoljo noſi. Zhe zhlovek bolj godernja v' nadlogah in ſe ſerdi zheſ krishe, (teſhej jih bo preneſil, noſiti jih pa vender more. Vſak vé, de s' godernanjam, s' nevoljo, ali s' nepoterpeshlivoſtjo ſi ſhe nikoli nobeden ni pomagal.

Zhe ſe pa zhlovek vda, in voljno terpi vſe teshave, ktere ga sade-nejo, mu niſo vezh tako grenke, ſa-to ki ve, de dobrotliv nebeſhki ozhe

mu jih je poslal. Noben krish se takimu vezh slo teshaven ne sdi, kateri se ves boshji volji podvershe, sato kir ima vedno pred ozhmi, de s' poterpeshlivoſtjo bo vezhno plazhilo v' nebesih doſegel.

II. Poterpeshlivoſt sbrishe grehe. S' poterpeshlivoſtjo v' nadlogah in v' terplenju ſamoremo pobriſati dolg, kteriga ſmo per boshji pravizi ſtorili. S' kratkim zhaſnim terplenjam na ſvetu, zhe ga voljno preneſemo, ſamoremo vezhnimu terplenju oditi.

O kriſtjan! ko bi ti prav v' ſhivo ſpoſnal kaj hudiga, koliko neſkonzhne ſhtraſenge ſi s' greham ſaſluſhil; ko bi ti prav v' ſhivo zhutil, kolika groſna rezh je to, Boga narvezh dobroto neſkonzhno ſvetoſt radovoljno raſſhaliti in mu nepokoren biti, bi gotovo nikdar v' krishih ne

godernjal; nikdar bi se ne toshil, ampak v' nar vezhih nadlogah bi bil vesel, in se frezhniga shtel, de samorefsh s' voljnim terplenjam vezhnim peklenfskim terplenju oditi.

Zhe to vezhkrat premishljujesh, bosh kakor Job v' nar vezhim terplenju Boga hvalil in ponishno njegovo neskonzhno milost molil, de ti da perloshnost s' poterpeshlivoſtjo peklenfski ogenj pogasiti, kteriga si she sdavnej saflushil. Misli kristjan! de s' enim samim smertnim greham, kteriga si radovoljno storil, si Boga tako slo rasshalil, de s' svojo mozhjo, bres Jesufoviga saflushenja, nisi tega nikdar v' ſtanu popraviti, ko bi ti zel zhas svojiga shivlenja sa pokoro narſtrafhnejshi martre terpel. Ne bo di tedaj nevoljn v' krishih in nadlogah, ktere vender niso tako velike,

kakoršnih si vreden. Terpi voljno, tam ti ne bo treba terpeti.

III. Poterpeshlivoſt naſ vterdi v' zhednoſtib. Teshko je na tem ſvetu zhaſno veliko poſvetno frezho uſhivati, ſravn pa pravizhno, brumno in ſveto ſhiveti. Teshko je, bogaſtvu in Bogu ſluſhiti. Zhlovek kmalo na Boga poſabi, zhe ſe mu dobro godi, zhe mu gre vſe po frezhi. Kader ga pa nadloge ſtiſkajo, kader je s' kriſhim obloſhen, takrat ſe sbrihta, takrat ſazhne na Boga miſlit, in od njega pomozh proſiti.

V' terplenju ſe zhlovek narbolj pokaſhe, ali je ſveſt boſhji ſluſhabnik ali ne. Lahko je rezhi: „Jes ljubim Boga, kir je toliko dobrotliv in uſmiljen ozhe“ dokler ſe zhloveku dobro godi, dokler mu gre po frezhi. Kader pa pride zhes zhloveka ena ne-

frezha sa drugo, she en krish ne odide she drugi pride. Kader zhloveka od vsih strani nadloge stiskajo. Obishe ga revshina, najde ga sanizhvanje, preganjanje in sovrashtvo. Britkosti in shalosti so vsaki dan vezhi. Sraun pridejo tudi she teshavne dolge bolesni i. t. d. Takrat se zhlovek pokashe, koliko Boga ljubi. Ali prestopi vse te voljno in poterpeshlivo is ljubesni do Boga. Kdor v' svojih nar vezhih nadlogah in nefrezhah vse voljno preterpi, in poterpeshlivo prenese is ljubesni do Boga, tisti je svest boshji slushabnik. On je v' zhednostih uterjen, in si flushi s' svojo poterpeshlivostjo neskonzhno plazhilo v' nebesih.

Srezhen tist kristjan, kter je v' vsih nadlogah vselej poterpeshliv. Njegova dusha bo v' ognju zhasniga terplenja popolnoma ozhistena, ne bo se

ji treba na unim svetu zhišiti. Poterpeshliv kristjan je vterjen v' boshji ljubeshni, de samore rezhi s' svetim Paulam: „Veselje imam v' nadlogah, v' britkostih v' sanizhvanju in preganjanju sa voljo Kristusa.“ II. Kor. 12.

Ne rezi tedej kristjan! Bog me je sapustil, kir me vedno s' tolikim terplenjam obklada. Zhe ti tako mišliš, ozbitno pokashesh, de se nezhešh na tem svetu pokoriti, kir nezhešh v' poterpeshlivosti Jesusa posnemati, torej se bosh mogel na unim svetu pokoriti in terpeti, kir vesh de nisi bres greha. Rezi rajshi s' Davidam: „O Bog! prav je de si me ponishal.“ Psl. 118.

V' vseh britkostih in nadlogah, v' vsem terplenju kar te sadene spomni se na krishu umerjiozhiga Jesusa, in premishluj njegove grosne bolezhine.

Misli: kir Jesus nar pravizhnejshi in nedolshnejshi tolike grosovitne bolezhine terpi, sakaj bi se ti, kir si gresnik, terpenja branil. V' nadlogah se vselej spomni Jesusovih besedi, ki je rekel: „Blagor shalostnim, oni bodo oveseleni. Blagor jim, kateri preganjanje terpe, njih je nebeshko kraljestvo.“ S' velikim nadlogami in s' terpenjam moremo nebeshko kraljestvo saflushiti. S. Ziprian pravi „Kristjani sosebno so k' terpenju namenjeni, kir so k' temu poklizani.“

Kader te nadloge sadenejo sposnaj s' pravizhnim Tobiam. „Bog nas pokori savoljo grehov.“ Tob. 15. Bog nas tepe is ljubesni, sato, de ga s' poterpeshlivoſtjo nasprot ljubimo, in tako vezhnim pogubljenju odidemo.

Tudi pravizhnim ne le samo gresnikam je potrebna poterpeshlivoſt, kir

tudi pravizhne sadenejo krishi in mnoge britkosti. Bog poshila tudi pravizhnim nadloge in terplenje sato, de jih v' veri vterdi, povikshta njih upanje, in jih bolj vshge v' boshji ljubesni.

Narpravizhnejshi na svetu ni popolnoma zhist pred Bogam, s' poterpeshlivoſtjo v' terplenju se samore ozhistiti. Nadloge uzhiyo zhloveka, svet sanizhvati in boshjiga kraljestva ifkati.

Naj pridejo tedej zhes te she tolike nadloge, poterpi jih voljno, in misli de kmalo bodo minile, in dose gel bosh v' vezhnosti obilni sad svoje poterpeshlivoſti. Nekar ne dolshi drugih, de so te v' nesrezho, v' terplenje spravili, ampak rezi vedno v' svojim serzu: Vem de sim vreden terplenja, sato mi ga Bog poshila; vem de mi ga poshila k' moji srezhi. V' nadlogah se spomni tudi poterpeshliviga

Joba, ktir je vse svoje velike krishe, shaloſti in britkoſti, nefrezhe, sanizhvanje in bolesni voljno bres goderanja preneſel. Ni dolſhil hudizha, ali drugih ſovraſhnikov, kteri ſo ga v' groſne nadloge perpravili. Ni klél, ni rotil ſvojih ſovraſhnikov, in njim ni hudo pervoſhil, ki ſo ga sanizhvali v' nar vezhih britkoſtih, ampak rekel je: „Boſhja roka me je ſadelala, Bog je dal, Bog je vſel, naj bo zheſheno njegovo ime.“

Kriſtjan! ravn tako ſlori ti v' ſvojih nadlogah in britkoſtih, in ſafluſhil boſh ſ' poterpeſhlivoſtjo obilno plazhilo v' nebéſih.

Zhe ſi pa v' kriſhih in nadlogah nepoterpeſhliv in nevoljn, ſi narediſh veliko ſhkodo, kir ni maſh nobeniga ſafluſhenja per Bogu, terpeti pa vender moreſh. Kdor je v' nadlogah in

v' terplenji nevoljn, de roti in ljudi preklinja, je enak rasbojniku, kateri je bil na levi strani Kristusa na krish perbit. Kaj mu je pomagalo, ki je na krishu preklinjal, in ni hotel svoje shtrafnige voljno terpeti? Ravn tako je mogel umreti, kakor un na desni strani; kir se pa ni hotel k' Jesusu oberniti je nesfrezhen konz storil in svojo dusho vekomej pogubil. Tudi tebi kristjan! ne bodo nize pomagale she tolike nadloge, ako jih ne bosh voljno terpel. Podaj se popolnoma v' boshjo voljo, in vse karkoli se ti hudiga pergodi, voljno prenesi, in v' svojim ponishvanji bodi poterpeshliv.

Srezhen bosh, zhe bosh imel v' vsih nadlogah in britkostih pravo poterpeshlivoft, szhistila se bo tvoja dusha, kakor slato v' ognji, in vreden

bosh [priti v' shtevilo svolenih svetnikov.

S' poterpeshlivoſtjo, kristjan ozhi-
tno pokashe, de je njegova vera shi-
va, terdno njegovo upanje, in gore-
zha njegova ljubesen. Le s' poter-
peshlivoſtjo zhlovek v' nadlogah poka-
she, ali je njegova ponishnoſt reſnizh-
na, in popolnoma njegova pokorſhina.

Prenesi kristjan! vse nadloge in
neſrezhe v' duhu pokore, in ſkleni
ſvoje terplenje s' Jeſusovim terple-
njam, tako bosh Jeſusoviga ſaſluſhe-
nja deleſhen. S. Peter pravi: „Ako
ſte deleſhni Jeſusoviga terplenja, ve-
ſelite ſe, kir bote tudi v' raſodenji
njegove zhaſti prav veliko veſelje ime-
li.“ I. Peter 4.

Zhe ſi poterpeshliv v' nadlogah,
miſli de zhe vezh terpiſh in dalej
terpiſh, vezhi bo tvoje plazhilo v' ne-

befih. Zhe sdaj jokaje seješh, bosh tam s' veseljam shel.

De bosh pa terden in stanoviten v' poterpeshlivoſti se vezhkrat besedi f. Paula ſpomni, kter pravi: „Terplenje sdajniga zhaſa ni veliko prot prihodni zhaſti, ktera bo nad nam rasodeta.“ Riml. 8. Bodi vedno poterpeshliv, ako te ſhe tako velike in dolge nadloge ſiſkajo. Miſli vedno, de poterpeshlivoſt ti je potrebna, de boshjo voljo ſtorišh in obljubo vezhniga ſhivlenja doſeſheſh.

X.

Od hudobnih navad.

Hudobne gresfhne navade so grosno nevarne sato kir: I. Imajo zhes zhloveka tako veliko mozh, de jih filno teshko sapusti, zhe se prav vkoreninijo; II. Koliko si je treba persadevati varovati se vsake pregresfhne navade.

Vsak zhlovek ve, kako mehka rezh je sneg, in kako kmalo se staja. Zhe le pride zhesnj gorak veter, ali pa toplo sonze, hitro sgine; vender zhe dolgo leshi, in ne pride toplota do njega se tako uterdi, de ga

tudi sonze bersh ne rastopi. Hrašt se rad da sekati, zhe pa le dolgo zhasa v' vodi leshi postane terd kamnu enak. Zhe sheleso malo sarijovi, se v' sazhetku kmalo pomaga, kir se lahko ozhisti, zhe pa se pusti dolgo zhasa v' riji leshati, ga rija tako sné, de ga ni mogozhe vezh svetlo polikati. Ravn tako se godi s' zhlovekam, kteri dolgo zhasa v' grehih naprej shivi, kir grehi se per njemu tako ukoreninijo, de jih ne more vezh sapustiti, sato kir so mu v' navadi.

V' sazhetku se zhlovek vsakimu grehu lahko ubrani, zhe si le persadeva hitro ga popustiti, kader je vanj padel. Ako pa nima nobene sferbi, po tem ki je greshil, de bi greh hitro sapustil, se ga bo gotovo navadel, in shelel ga bo po tem sapustiti pa ga bo teshko sapustil. Dokler greh per

zhloveku she ni v' navadi, ga v' sa-
 zhetku kmalo sbode refniza, ki jo sli-
 shi osnanvati, in zhe ga le kolikaj
 obsija sonze svetiga premishlovanja,
 se mu sazhne serze tajati, in tezhejo
 mu solse refnizhne pokore. Kader se
 pa per zhloveku greh tako ukoreni-
 ni, de mu je v' navadi, ktere ne mo-
 re vezh sapustiti, ga ne omezhi no-
 ben nauk, nobeno shuganje, noben
 strah. Ogenj hudobne pregreshne na-
 vade se ne da s' lepo pogasiti, zhe se
 ravn obilno rasлива voda kerfhanfski-
 ga poduzhenja, sato kir serze zhlove-
 ka, kteri shivi v' greshni navadi, okam-
 ni in se ne da omezhit. „S. Gregor
 pravi: „Per zhloveku, kteri se gre-
 ha prav navadi, de je navada ukore-
 ninena she dolgo zhasa, ne bo pred
 ko v' smerti nehala njegova hudobna
 navada.“

Kader zhlovek v' pervizh greshti, je ves plashán in shalosten savoljo strahu; shal mu je, ki je s' greham Boga rasshalil, in se s' nesvestobo Bogu sameril. Zhe pa vezhkrat ravn tisti greh stori, se pozhasi ves strah sgubi, in zhlovek vedno bolj predersno greh dela, zhe dalej majn se ga boji; tako pride greh v' navado. Hudobna navada je shelesna frajza. Greshtna navada je druga natura. Navadniga greshtnika naj po tem spovedniki kregajo, in svarijo, naj mu kashejo strashno nesfrezho, v' ktero ga bodo hudobne navade perpeljale, kakor hozhejo, vse ne bo nizh pomagalo, vedno ostane terdovraten in se teshko spokori. S. Augushtin pravi: „Kakor so bili sovrashniki nekdaJ Jerusalem oblegli, tako obleshejo zhloveka hudobne navade, zhe se njim vdá, de ne more se

njim ubraniti.“ Is navade, zhe se ji zhlovek v' sazhetku ne vstavi, pride potreba, tako de zhlovek skorej ne more drugazh kakor greshti, kader se je kake hudobi je prav navadil. S. Augushtin tudi pravi: de tisti, kter v' kaki hudobni navadi shivi je ves svesan in vklenjen, ne s' shelesam ampak s' shelesno voljo.

V' hudobnih navadah vterjen gresnik drugiga ne pravi na sadne, kakor: „Tega meni ni mogozhe popustiti. Jes sim se tako navadil, de se od tega nisim v' stan sdershati.“ i. t. d.

Zhe navajen gresnik tudi sklepe hudobno navado popustiti, si persadeva, dela obljube, jo sapusti nekaj zhasa, pa se spet nasaj poverne. Perva narmanj skushnjava ko pride ga smoti, vse obljube posabi, in pade spet nasaj v' poprejsno pregresno nava-

do. Tako je, zhe se zhlovek grehu udá, mefo zhes duha vojſko dobi, pošelenje goſpodari, duh je obleshen, to je snotrajne ſvele shele po boſhjih ſapovedih ſhiveti, ſo popolnoma ſaterte.

Vſakimu ſovraſhniku ſe je v' ſazhetku lahko ſoperſtaviti. Zhe ſe pa da zhlovek vezhkrat premagati, dobi ſovraſhnik tako mozh, de ſe mu je groſno teſhko vbraniti. Moder pravi v' ſ. piſmu: „Tiſti zhlovek, kter ſhiv v' kaki greſhni navadi, je, kakor de bi bil v' luſho padel, in drugi bi kamnja nanj nametali, de ne more vſtati.“ Tako huda pregreſhna naveda zhloveka, teſhkimu kamnju enako v' luſhi greha dershi, de ne more vſtati. S. Gregor pravi (L. 26, c. 24.) „Greſhnik pade v' gerdo luſho, in ſe pomashe s' blatam hudobije. Verh njega leſhi teſhki kamen hude nava-

de, kter ga tako noter tlazhi, de nemore vřtati, ko bi tudi rad hotel.“ Rad bi sapuřtil greřhnik svoje hudobiye, pa navada ga vedno nasaj tlazhi. Rad bi nehal greřhiti, rad bi dal flavo, in se odpovedal vřim nerodnořtim, vender nemore, kir ga navada kakor v' ketnah svesaniga dershi, tako se je per njemu ukoreninila.

Torej premisli kriřtjan! prav v' shivo besede preroka Jeremia, ki pravi od navadnih greřhnikov: „Kolikor samore samorz vbeliti svojo od nature zherno kosho, ali pa Leopard premeniti svoje life, ravn tako malo bote vi samogli dobro řtoriti, ki řte se hudobiye navadli.“ Jerem. 13. Samorz naj se vmiva kakor hozhe, nikoli ne bo bel. Ravn tako kriřtjan naj řtori řhe toliko dobrih del, zhe je pa sakopan v' kaki hudobni pre-

greslni navadi, je njegova dusha zher-
na pred Bogam, dokler hudobne nava-
de ne popusti. Kir bo pa hudobno na-
vado grosno teshko sapustil, bo ravn
tako teshko tudi svojo dusho ozhistil.
S. Hieronim pravi: Nemogozhe ni
spokoriti se tudi v' hudobnih navadah
vkoreninenimu greslniku, kir velika
je boshja gnada, neskonzhna je bo-
shja milost. Vender le grosno tesh-
ko se v' resnizi spokori v' gerdih
pregreslnih navadah vterjen gresl-
nik.“

Ref je, de she tako huda in u-
koreninena navada zhloveku proste
volje ne odvsame, kakor de bi ne
mogel greha sapustiti, de bi mu
bilo popolnoma nemogozhe. Prosto
voljo ima zhlovek vedno, zhe le v'
resnizi hozhe, samore greh sapustiti.
Dokler je zhlovek shiv, mu je vse

mogozhe popraviti zhe ravn teshko. S. Gregor pravi: „Kakor jetnik bi rad shel is jezhe, ko bi mu kdo vrata odperel, in mu shelesje prozh vsel.“ Ravn tako bi nekter zhlovek rad popustil svoj shaloften greshten stan, pa ga ketna pregreshtnih navad vklenjeniga dershi, de ne more iti is greshtne jezhe, zhe she tako sheli. Zhe mu Bog posebno s' svojo gnado ne pomaga, se bo teshko kdaj vsdignil, in se reshil ispod jarma pregreshtne navade. S. Ambrosh pravi: „Vsak v' hudobnih navadah sakopan greshtnik je tudi duhovno ves svesan, de ne more svoje dushe prot nebesam povsdigniti.“

Kar je narbolj shaloftno per takih navajenih greshtnikih je to, de so v' svojih greshtnih navadah she veseli. Dovoljni v' svoji shaloftni je-

zhi, nesposnajo v' kaki nevarnosti so. V' hudobnih navadah vtoplen gresnik je bolniku enak, kter od velikih teshav v' omedlevzi lesi, kakor bi spal. Vzhasi se sbrihta, pogleda in govori, takrat zhuti in potoshi drugim svoje teshave. Pa kmalo spet omedli in se ne save, kakor bi spal. Ravn tako se godi tistimu, kteri shivi v' kaki hudi pregreshni navadi. On spi v' svojimu pregreshnimu spanju, nizh ne zhuti, nizh ne flisli. Pride ura, de se sbudi in se sbrihta, vidi nevarnost, ga sazhne fkerbeti, in se sheli take nevarne dushne bolesni snebiti. Med tem saspi spet v' svoji hudobni navadi, in vse posabi. Vezh ga ne fkerbi, nizh se vezh ne boji. V' taki nevarnosti se blisha konzu svojiga shivlenja. Tako se je godilo svetimu Augushtinu, kar sam

od sebe pove, ki pravi: „Kader sim sazhel premishljevati svoj reven stan, so bile moje misli enake tistimu, kateri si is terdiga spanja vstati persadeva, pa ga saspanz pofili, se spet vleshe in saspi.“ Veliko je terpel s. Augushtin, dolgo zhasa se je vojskoval, obilno molil, grenke solse je tozhil, ki je vidil, kako grosno teshko je hudobno navado popustiti, in novo shivlenje sazheti. S. Augushtin pravi, de v' svojim premishljevanji, kako bi novo shivlenje sazhel, mu je bilo kakor de bi bil na morju od valov sim tertje pehan. On pravi: „Shelel sim popraviti, tode navada je bila v' meni tako mozhna, de sim pervolil v' to kar nifim hotel.“ Vsak lahko vidi, kako grosno teshko se popusti ukoreninjena greshna navada.

Elian pišhe: Nekdajnimu Mazedonskimu kralju Aleksandru je nekdo perpelal psa, kteriga je tako hvalil, in rekel, de je ni sverine, de bi je njegov pes ne ustrahval. Kralj ni verjel, torej poskusi. Hitro ukashe perpelati narhujshiga in naršrašhnejshiga leva. Pes leva ugleda, kar vanj plane, ga sa vrat popade, in tako mozhno stisne de se lev kar ganiti ni mogel. Kralj to viditi, ukashe psa prozh potegniti. Gospodar poskusha pa po nobeni zeni ne more. Kralj sapove psu rep odsekati, pes vender leva ne spusti. Sapove psu eno nogo sa drugo odsekat, pes vender leva ni spustil, ampak she bolj ga je stiskal. Sadnizh ukashe kralj psu vrat odsekati, in tudi po tem je glava psova na levu visela, tako mozhno ga je ugrisnil, in ga ni hotel spustiti. Vse

se je nad tem zhudilo, niso se mogli ljudje sadoſti prezhuditi.

Na to sgodbo pravi ſ. Bernard : „Pregreſhna huda navada je tiſta ſverina, ktera zhloveka tako popade, de ſe ne more od nje odlozhiti, ima ſhelesne sobé, in nezhe ſpuſtiti zhloveka.“ Tako ſe godi ſ' kriſtjanam, kteriga ſe prime hudobna navada. Spovednik ſi vſe persadeva ga odtergati od te hudobne sverine, pa nizh ne opravi. Bog ſam ga ſkuſha odtergati od gerde navade, ſato mu poſhila nadloge, neſrezhe, britkoſti, in druge teshave, pa vſe nizh ne pomaga. Gerda navada ga je tako ſiſnila, de ga pred ne bo kakor v' ſmerti ſapuſtila.

Vſakteri lahko ſposna, kako ſhaloſten je ſtan taziga greſhnika, kteri je od hudobne navade perſiljen gre-

shiti, in vender se ne more sgovarjati, de bi radovoljno ne gresnil. Nesrezhen je tedaj zhlovek, kateri zhe gresni, si ne persadeva bersh v' sa-zhetku greha sapustiti, in se ga varvat, ampak ga pusti, de se prav ukorenini in v' navado pride. Njegovimu serzu se greh tako perraste, de njegovo voljo teshkimu kamnu enako vedno v' hudo tlazhi. (She is tega vidimo, de shaloften je stan taziga zhloveka, kateri v' kaki shaloftni navadi tizhi. V' veliki nevarnosti je vekomej pogubljen biti. Gotovo bo pogubljena njegova dusha, zhe mu Bog s' posebno gnado ne pomaga, in ga s' svojo milostjo is hudobne navade ne potegne.

Kristjan! zhe padesh in se pregreshish, persadevaj si hitro, pred ko moresh is greha vstati, de se te greh

ne prime in korenin v' tvojmu serzu ne naredi. Greha se je lahko navaditi, teshko ga je sapustiti.

II. Vso skerb si moremo persadevati de se vsake hudobne navade obvarjemo.

Nekak ozhe je svojiga sina, kteri je bil s' hudizham obseden k' Jesusu perpeljal, in ga prosi de bi mu pomagal, ki je rekel: Gospod! perpelal sim ti sina, kteri ima hudobniga duha. Kjerkoli ga popade, ga mezhje in ga grosno hudo vije, de s' sobmi skriple. Rekel sim tvojim uzhenzam de bi ga isgnali, pa niso mogli. Kir je Jesus vidil, de njegovi uzhenzi niso mogli tega hudobniga duha isgnati, in revnimu pomagati, je Jesus rekel: Meni ga perpelite. Ko mu ga perpeljejo vprasha Jesus njegoviga ozheta. Koliko zhasa

se mu she tako godi. Ozhe odgovori: Od mladosti. Mark. 11.

Na to pravi nekak uzhenik: Ni zhudo de ga niso mogli Jesufovi uzhenzi isgnati duha, kter se je bil fina she od mladosti polastil, sakaj takim ljudje nemorejo pomagati, ampak sam Jesus Kristuf jih samore reshiti. Tako tudi spovedniki Jesufovi namestniki ne morejo osdravit takiga zhloveka, kter se od mladiga greha tako navadi, de mu je she kakor potreba. Zhe se ga Jesus ne usmili, in ga ne refhi od hude navade s' posebno gnado, ne bo nikoli greha sapustil, in refnizhne pokore storil. Górze zhloveku, kter je v' hudobnih navadah sapleten.

Kakor hudoben duh obsedeniga, tako huda navada stori zhloveka gluhiga in slepiga in mutafiga.

Huda pregresfna navada ftori zhlo-
 veka gluhiga, de ne flifhi notrajniga
 glafa fvoje vesti, kter ga vedno opo-
 minja in fvari, ki mu pravi: Zhlo-
 vek! popufti hudobno navado, zhe
 bofh vedno naprej grefhil, bofh ve-
 komej fvojo duſho pogubil. Pa v' hu-
 dobni navadi vtopljen zhlovek tako
 oglufhi, de fvarjenja fvoje vesti ne
 flifhi. Zhe mu vender vzhafi ojſtro
 ſhuganje vesti do ſerza pride, in mu
 vſe pregresfno veſelje ogreni, ſi hitro
 persadeva fvojo veſt ſadufhiti, de bi ne
 bil perſiljen njeniga glafa poſluſhati,
 in de bi bres ſkerbi v' hudobni na-
 vadi naprej shivel. V' hudobnih pre-
 gresfnih navadah ſakopan zhlovek je
 tudi gluh vſim naukam boſhjih na-
 meſtnikov, pridgarjov in ſpovednikov.
 Gluh je vſim opominvanju in fvarje-
 nju. Nobena ſhe tako ſtraſhna reſni-

za ga ne sbode in mu ne pride do serza. Boshja beseda gre le memo njegovih ushes, nizh se ga ne prime, tako so ga hudobne navade gluhiga storile.

Pregreshne navade zhloveka oflepijo, de ne vidi nevarnosti, ktera smerj vezh perhaja.

Vera nas uzhi, de vekomej nefrezhen, in sa vselej pogubljen bo vsak zhlovek, kter v' grehah v' boshjim sovrashtvu umerje. Smerti pa se vedno blishamo, vsaki dan smo veliko stopinjo blishej nje. Kako more tedaj taki zhlovek frèzhno sadno uro in frèzhno vezhnost upati, kter vedno Boga shali, vedno naprej v' boshjim sovrashtvu shivi? in vender na pokoro, na poboljschanje nikoli ne misli. Vsako uro, vsako minuto je v' nevarnosti se v' vezhen pekleniski bresen

pogresniti, pa vender je tako slep, de tega ne vidi in ne sposna, ali pa nezhe viditi nezhe sposnati. Navada pregresfna ga je tako oflepila. Gorje mu bo, zhe pred smertjo ne spregleda, in se ne spokori!

Pregresfna navada stori zhloveka tudi mutaftiga, de samolzhi svoje pregrehe takrat kader jih je treba povedati.

S' hudobnim navadam svesan gresfnik ima vzhasih resnizhne shelje greh sapustiti, in se vsdigniti is lushe svojih hudobij, pa ga navada spet kmalo nasaj potegne. Rad bi boshjo prijasnost dosefel, pa bi tudi rad gresfno veselje vshival, torej je mutaft per spoyedi. On samolzhi grehe, kateri so mu v' navadi, ali zhe jih tudi pove, pa samolzhi, de so mu navadni, de jih she dolgo zhafa dela. Vse

to samolzhi, kir ve, de mu spovednik nemore odvese dati, in mu boshje prijasnosti osnaniti, preden hudobne navade ne sapusti. Sadnizh v' hudobnih pregreshnih navadah sakopan zhlovek, kter savoljo svojih pregreshnih navad vezh zhasa odvese ne dofeshe, popolnoma mutašt postane, de nobenkrat vezh k' spovedi ne gre. Tako shivi naprej v' svojih gerdih navadah, in se blisha svoji vezhni nesfrézhi.

Is tega vsak lahko vidi, kako se pregreshne navade grosno teshko sapustijo, posebno zhe se kdo v' mladosti da od njih premagati. Prav pravi Salomon: „Po kakorshni poti se je mladenizh navadil hoditi, je tudi v' starosti ne bo sapustil.“

Vsakdanja skushnja poterdi, de je ref, kako grosno teshko zhlovek sapusti, kar se v' mladosti navadi.

Torej pravijo uzheniki: Sa vsako duhovno bolesen se loshej sdravilo najde, kakor sa greslino navado.

Vender, zhe ima zhlovek terdno voljo v' resnizi se poboljslhati in svoje hudobne navade popustiti, zhe sazhne pridno moliti, in Boga sa gnado in pomozh profiti, ga bo Bog uslislhal, mu serze omezhl, uterdil njegovo voljo, de bo serzhno vstal is mlake gerdih navad, in de bo s' zhasama vse skuslhnjave premagal. Bog mu bo s' svojo sveto gnado ozhi odperel, mu serze ogrel, um rasvetlil in mu pokasal, de she je mogozhe se poboljslhat in se spokorit. Vidil bo zhlovek, de je mogozhe; kar se mu je pred nemogozhe sdalo. Ne na enkrat, ampak s' zhasam bo s' boshjo pomozhjo vse hude navade odpravil. Kakor noben zhlovek ob enim ne posta-

ne hudoben, tako tudi noben ne more hudih navad ob enim popuštiti. Tudi ne s' lahkobo ampak s' tesham se bo pozhasi ogtergal od gerdih navad. To nam pokashe f. Augufhtin, kter je dolgo zhasa v' pregreshni navadi shivel. Nomogozhe se mu je sdalo greh sapuštiti, ki je v' njemu veliko let mesno veselje vshival. Nemogozhe se mu je sdalo hudo navado popuštiti in novo shivljenje sazheti. On sam od sebe tako pove: „Brumno shivljenje se mi je sdalo kakor smert. Kader sim hotel svojim pregreham konz storiti in brumno sazhet shiveti, mi je serze reklo: O Augufhtin! ne perzhenjaj, sej ne bosh skonzhal, zhe tudi sazhnesih; nizh ne bosh opravil bosh vidil; smejali se ti bodo in sa norza te imeli sayoljo

neštanovitnosti. Vedno bošh stari Augushtin ostal.“

Kir se je pa s. Augushtin s' boshjo gnado rasvetlen popolnoma Bogu udal, greh sapustil in sveto shiveti sazhel je rekel: „O kako lahko mi je bilo na enkrat vsm sladkostim posvetnih norzhii se odpovedati; kakor slo sim se pred bal posvetniga veselja sgu-bit, toliko bolj sim bil potem vesel, de sim ga sapustil.“ Ravno tako veliko veselje bo obzhutil tudi vsak navajen greschnik, zhe se sbudi is svojiga greshniga spanja, popusti gerde navade in se v' resnizi spokori. Kakor ptiza se veseli, in od veselja prepeva, zhe se je reshila is saderg v' ktere se je vjela in skorej poginila; ravn tako neisrezheni sladko veselje vshiva kristjan zhe se je reshil is saderg hudobnih pregreshnih navad, v' kterih

je skorej vezhno pogubljen bil. Hvalil bo Boga sa toliko gnado, de je s he o pravimu zhasu rastergal vesi hudih navad, in ods hel vezhnimu pogublenju; rad se odpove vsm zhasnim neumnim veselju, ktero mu vselej vezh grenkosti, kakor sladkosti napravi.

S. Augushtin si je veliko persadjal, de bi per zesarju samogel v' gnado priti, in pred njim svojo uzhenost pokazat. Misilil je, de savoljo visoke uzhenosti in velike sgovornosti, ga bo zesar posebno zhas til in ga povsdigoval. Per vsm persadevanji vender Augushtin ni nizh opravil, in per zesarju ni mogel v' gnado priti; torej je saz hel premishljevati: Glejte, je rekel sam persebi! Toliko si persadevam zesarjo vo prijasnost sadobit in ne morem; boshjo prijasnost pa lahko sadobim zhe le hozhem. Bog me klizhe, me k' se-

bi vabi, kakor dober ozhe svojiga otroka; k' njemu gospodu vsih gospodov, kralju vsih kraljev se hozhem podati, njegove prijasnosti iskati, in mu svešto flushiti. Tako je s. Augushtin premishloval, kader je she v' gerdih pregrehah shivel, na to se je spreobernal, pregreham slavo dal, stanovitno spokorno shivel, in sveto umerl. Ravn tako more kristjan narpervo sazhet svoj greshen stan premishlovati, po tem k' Bogu se oberiniti, in ga sa gnado profit, de bi samogel rastergat vesi vsih pregreshnih navad, de bi sanaprej svešto Bogu flushil in v' boshji prijasnosti umerl. Kdor v' greselni navadi umerje teshko bo svelizhan.

Bo pa morebiti kdo rekel: Zhe je temu tako, tak tist, kteri shivi v' kaki greselni navadi, ne more nikoli vezh upanja imeti, kdaj svelizhan biti?

S. Bernard odgovori: „S. terdovratnim serzam noben ne bo svelizhan, drugazh kakor zhe se ga Bog usmili, de mu odvsame kamnitno serze, in mu da mesniga.“ To je: Gresh-

nik, kteriga serze je okamnila pre-greslhna navada, ne bo svelizhan, zhe ne ogreje usmiljen Bog njegoviga serza s' gorkoto boshje gnade, de grehe sapusti, jih obshaluje in pokori. Koliko si moremo tedaj persadevati, de se obvarjemo hudobnih greslh-nih navad, ktere zhloveka zhasno in vezhno nesrezhniga store.

Opominvanje.

Varujmo se vsake hudobne greslh-ne navade, in si persadevajmo jo hitro sapustiti, de se ne ukorenini. Zhe si o pravim zhasu ne bomo persadevali, greha sapustiti, in svojiga serza od vsih greslhnih navad ozhistiti, bo prishel zhas, de bi radi poravnali, kar smo nerodniga storili, pa vezh ne bo mogozhe. V' greslhne navade sapleten kristjan je kakor ptiza, ktera se v' saderge vjame, kader narbolj bres skerbi sernje pobera, pa ne zhuti, de je sa noge vjeta pred kakor de sleti. Kader hozhe sleteti takrat vidi in zhuti, de je vjeta, to-

rej se mezhe in peha, vender si nizeh nemore pomagati. Ravn tako v' hudih navadah vjet gresnik, takrat narbolj zhuti vesi hudih navad, kader se smert blisha. Kader umerje, se hozhe kakor ptiza prot nebesam povsdigniti, pa ga pregrehe in hudobije, s' kterim je bil zel zhas svojiga shivljenja uklenjen, nasaj potegnejo, in vezhnim sovrashniku v' roke spravijo.

Poslufhajmo in ubogajmo opominvanje svetiga Bernarda, kteri nam govori: „Ustani lena hudobna dusha! Sapusi svoje pregrehe in hudobije. Sadeni svojo postelo, to je tesho svojih pregreh, in spremeni jo v' jarm resnizhne pokore.“ Sapusimo hudobne navade, dokler smo she per mozhi. Poravnajmo, popravimo dokler nam sveti ljuzh boshje milosti, de nas pregreshne navade v' vezhen bresen ne potegnejo, ampak de s' resnizhno pokoro boshjo milost, in vezhno veselje v' nebesih doseshemo.

